

TUOI H A



224

TUỔI HOA

TẠP-CHÍ GIÁO-DỤC VÀ GIẢI-TRÍ THANH-THiếu-NHI

Trang số này

MINH QUÂN	4	Cơn lốc dữ.
MR. HOA	13	Tìm hồng.
PHẤT MỤC NHÂN NGHỊ & ANH MINH	18	Bách niên giai lão.
TÓN NỮ THU DUNG	21	Mùa chim bay đi.
NGUYỄN THỊ MỸ THANH	37	Qua giấc mù sương.
NGUYỄN THÁI HẢI	47	Khu vườn hạnh phúc.

THƠ :

THẬP CẨM ● THẢO ● THI VŨ ● TRẦN THỊ NGUYỆT MAI
ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN ● LÊ NGUYỄN MAI TRẮNG ●

MỤC THƯỜNG XUYÊN: Danh ngôn, 10 ● Cười bỏ bỏ cười, 26 ●
Giai thoại, 27 ● Sổ tay bách khoa, 36 ● Dziel Dzacc, 46 ● Bạn đọc và
Tuổi Hoa, 57 ● Tin tức Tuổi Hoa 59'.

Bìa và minh họa: Vi-Vi.

NĂM THỨ XIII ● BỘ MƠI ● SỐ 224 ● Ngày 01-07-1974

Chủ nhiệm :
CHẤN TÍN

Thư ký Tòa soạn :
HÀ TĨNH

Quản lý :
VÕ VĂN HỮU

Bưu phiếu, chi phiếu đề tên VÕ VĂN HỮU

Thư từ, bài vở gửi HÀ TĨNH

Tòa soạn : 38, Kỳ Đồng — Sài-Gòn 3. Điện-thoại 99.034

THẬP CẨM

Gửi lớp 5²

NGŨ NGÓN VIẾT Ở GIỒNG ÔNG TỔ



● Sáng ra đông.

Sáng ra đông thăm lúa
Sương lạnh rùng hơi da
Thương miền quê biết mấy
Vẽ đây không ham xa

● Lớp học bên chùa.

Ngồi dạy học nghe kinh
Mở cửa cùng nhịp thước
Thoảng mùi hương táng vất
Ngỡ lạc vườn vô minh

● Ngồi bên sông Giồng.

Nước dưới dòng chảy xoáy
Những vòng những vòng xoay
Mắt mịt mờ lục ảnh
Chiều xuống rồi. Không hay!

● Gặp học trò bán bắp.

Than hồng tua tua nở
Em ngồi nường bắp khuya
Than lòng em có vỡ?
Lửa lòng thấy không yên

● Đêm nghe tiếng súng.

Nhà trọ nằm một mình
Đêm giết mình nghe súng
Mong sáng sớm mau về
Thấy học trò đỡ run.

CƠN LỐC DỮ

● MINH QUÂN

THẬT ra, cũng vì tiếng súng đầu năm mà tôi có dịp được biết cái hội của mẹ tôi... và đâm ra ưa thích. Chẳng thế này: nguyên hôm mồng bảy Tết, súng đạn vèo vèo vào nhà, lũng tương lũng vách, gia đình tôi kéo nhau chạy không quay lại. Mấy ngày đầu thì chúng tôi ở nhà cậu mẹ tôi. Cậu mẹ rất mừng — ai chẳng thế, trong lúc loạn lạc, tai biến, người dưng nước lã với nhau mà còn tử tế hưởng là thân quyến, họ hàng — Nhưng qua đến hôm thứ ba thì mẹ tỏ dấu bức mình. Ngay cả chúng tôi cũng thế. Nhà cậu mẹ là phố, lại là phố lâu bốn tầng. Lên xuống mỗi cả chân. Suốt ngày chúng tôi cứ như là giam trong nhà tù, không thở được. Chiều chiều, mẹ nói: “đứa nào thở, đi với mẹ, nào!” thế là chúng tôi dạ ran lên, kéo theo mẹ như một nửa tiểu đội đến giờ thay phiên gác, lên tận sân thượng, nghĩa là kéo nhau vượt bốn tầng lầu.

Đến nơi, đứa thì đưa tay chặn ngực thở dốc, đứa thì ra bao lơn nhìn xuống đất, nom con người, con vật bên dưới lùn tịt, bé tí và cười vang lên. Rồi chúng tôi bắt chước

mẹ vươn vai thở, thở, thở như chưa từng được thở!

Đứa nào cũng vui, khen mát vang lên. Song đến lúc phải xuống, anh nào mát cũng xiu như lốp xe bị gai đâm lủng.

Suốt ngày chúng tôi bày trò đuổi bắt, nhưng nhà chật, đồ đạc đầy ngập, giăng khắp các lối đi, không có chỗ chen chân. Mẹ tôi bức nhất: bà không có chỗ nào ngồi xuống được để làm việc báo bồ của bà. Chỗ nào cũng tối, mẹ biết ý, khuyên mẹ “chị vặn điện lên” nhưng mẹ lắc đầu, kêu “Thôi, thông thả, nóng lắm”. Cái máy chữ được khệ nệ xách từ tầng dưới lên tầng trên, lên tầng nữa, tầng nữa và sau cùng lên tận sân thượng, song rút cục, lại được khệ nệ đem xuống.

Đêm, tụi tôi ngủ trên sân thượng thì gió to chịu không nổi mà ngủ trong các phòng thì lại nóng quá, chịu cũng không nổi. Có một chút xiu ánh sáng và khoảng trời ở phía bếp thì lại được kéo kín bằng những tấm tôn ni lông nên càng bức.

Không phải ở nhà mình nên chúng tôi càng được dịp thả lỏng

ồn ào, âm ỷ, lộn xộn, vô kỷ luật. Chẳng lẽ lại đánh mắng chúng tôi sao? Con Bé hơi một tí là khóc, hơi một tí là vùi. Thắng Minh hơi một tí là ăn vạ, hơi một tí là dối.

Cho đến ngày thứ năm, mẹ tôi quyết định dời chỗ ở. • Thì chưa về nhà được, hẳn thế, nhưng tôi muốn ở một chỗ nào, tôi có thể yên về con cái mà còn lo việc khác. Mẹ tôi nói với ba, ba tôi ậm ừ nhưng không tán thành. Mẹ tôi rầu giọng tiếp:

— Phải đi, tôi còn nhiều công việc...

Chúng tôi hiểu đây là công việc ngoài các hội của mẹ tôi. Tôi còn nhớ bà nói với chúng tôi:

— Hôm kia đi chợ, ngang đường P. Đ. P. mẹ trông thấy bà T. ngồi trên xe Hồng Thập Tự đang chạy về phía Chợ Lớn. Nom bà có dáng vội vã, mồ hôi đầm cả mặt... (giọng mẹ tôi nhỏ lại) mẹ phát ngượng...

— Mặc gì mà ngượng?

Chị Thu bộp chộp hỏi. Mẹ tôi cao giọng:

— Ngượng lắm chứ, con! Trong lúc các chị trong hội lo vất vả tìm cách cứu giúp đồng bào thì mẹ chỉ chạy theo các con, tìm đến chỗ an toàn...

— Chớ biết làm sao bây giờ? Có giặc mà!

Con Hà đưa ra một ý kiến mà

cái đầu óc bé hạt tiêu của nó cho là rất chính xác, đúng đắn.

— Thì có giặc, chính trong lúc này mới cần có mặt... Nếu chỉ vô hội để lấy tiếng, có mặt trong lúc yên lành thì vô hội làm chi? Các con không biết suy nghĩ gì cả.

— Các con ích kỷ, hãy noi gương mẹ đây!

Tôi nhại giọng mẹ, khôi hài tinh. Con Hà và chị Thu cùng la lên:

— Làm trời hả? mẹ ả?

Tôi nhảy tót lên sân thượng. Ngồi lại thế nào cũng bị bà chị cả cốc cho vài cái lên đầu và con em tai ác mè nheo nhưc ọc.

Tuy vậy, cho đến ngày thứ sáu, chúng tôi vẫn chưa dời chỗ ở. Tối lại, tôi giật mình giữa hai tiếng sấm, thoáng có giọng mẹ bàn tính với chị Thu về chuyện này. Tôi đồng tai lên, nghe, chị Thu hỏi:

— Chỗ nào ba cũng chê, vậy giờ mẹ tính sao?

— Mẹ nghĩ kỹ rồi, khỏi bàn cãi lời thôi: ngày mai, nhất định cả nhà mình ra Hội ở. Như vậy mẹ yên tâm, giao lũ nhỏ cho con mà lo vài công việc...

Chị Thu nồng nhiệt góp ý:

— Phải đó, mẹ. Ở đây con la tụi nó không nổi đâu. Tụi nó cứ lên lên lên sân thượng có bữa té chết, con không...

— Phải rồi, mẹ sợ chuyện đó nhất.

— Lại còn đánh lộn nhau nữa chứ. Chạy giặc cực khổ mà cứ nhơn nhơn, con bực hết sức...

— Ờ... ờ con nói phải, mẹ cũng bực hết sức.

— Bữa nay, con hòa với thằng Vũ kỳ ghê. Dám ra hẻm... tụ tập với tụi...

— Ờ... ờ... mẹ biết... mẹ biết... Bởi vậy, mẹ mới tính ra hội ở đó. Ở ngoài hội, gần nhà, mình có thể đi về coi chừng nhà dễ dàng hơn. Lại có chỗ cho ba đề xe, có chỗ thoáng, rộng cho các em chơi.

— Rồi chuyện ăn uống làm sao, hả mẹ?

— Không lo, ngoài đó bếp rộng rãi, mình muốn ăn gì mua nấu lấy, con chịu khó vài hôm rồi mình sẽ về nhà...

Giọng chị Thu reo lên:

— Con ưng như vậy lắm.

Giọng mẹ ngập ngừng:

— Nhưng mà mẹ chỉ ngại... mẹ con buồn, mẹ tưởng mình...

— Dạ, con nghe mẹ nói mẹ không chịu mẹ đi đâu.

— Mẹ biết, nhưng mà ở đây mẹ sốt ruột lắm. Mẹ còn nhiều việc. Không sao, rồi mẹ sẽ nói cho mẹ con hiểu, không sao...

Giọng mẹ tôi như từ xa vang lại, như bị bao trùm bởi một màn sương mỏng, loăng đảnh ra và tan biến: tôi lại ngủ thiếp đi.



Bởi hai người đã dự tính trong đêm, nên sáng ra mẹ không cho chúng tôi thay áo, ngừng cả giặt giũ. Chị Thu và mẹ lo thu xếp mọi thứ, nẹp nhàng — gần như lén lút — mang ra chất vào xe. Lũ bé vẫn không hay biết gì, vẫn nhàn nhà đùa giỡn âm ỷ.

Đến bốn giờ chiều thì tất cả chúng tôi lên xe. Cậu cũng đi theo, đưa chúng tôi đến chỗ trú mới. Mẹ buồn ra mặt còn Cu Lộc, (con trai của cậu mẹ tôi) thì khóc nức lên, một hai đôi đi theo bà mẹ và chúng tôi. Mẹ cũng khóc.

Đường vào hội bị chặn lại, nên xe cậu không vô được. Chỉ mình xe chúng tôi được qua, vì mẹ nói là người trong hội.

Đã bốn giờ mà vẫn còn nắng tận. Trụ sở hội mẹ tôi ở vào một vị trí khá tốt ngay Trung Tâm Sài Gòn. Rộng, mát, sạch sẽ song nom bề ngoài không được xinh xắn và sang, trái lại là khác. Nhà rộng mênh mông, lợp ngói cũ kỹ nồm như một cái đình không lỗ. Đó là chỗ nuôi và giữ các trẻ em nạn nhân chiến tranh. Theo lời mẹ tôi thì có độ trên 100 đứa được nuôi luôn (vì mất hết cả cha lẫn mẹ) và đảm chục đứa gửi tạm. Nhân dịp tết, có một số trẻ được ông bà, cô chú, bác, cậu, thương tình đến đón về chơi và tiếng súng đầu năm bùng nổ bất ngờ làm số trẻ này bị kẹt ở các tỉnh, ở các vùng ngoại ô không trở

về kịp. Vì lẽ đó khi xe ba tôi dừng lại thì nom thấy sự hoang vắng rợn rai khác thường ấy. Mẹ tôi và chị Thu xuống xe trước tiên. Khi tất cả đã xuống xe cả rồi, tự nhiên cả bọn chúng tôi chùn chân lại, không muốn theo mẹ vào trong, dù là các cô trực trong hội niềm nở đón mời. Mẹ tôi nói như đề khuyến khích chúng tôi:

— Đó, các con coi rợn rai, mát mẻ không? Tha hồ chạy nhảy và thở nhé? Chiều mát ra sân chơi, vui phải biết. Ở đây, ba có thể đến sờ gân, và nhà cũng gân, mẹ cũng...

Nhưng, đang thao thao bồng mẹ tôi cảm thấy một cái gì là lạ, khác thường vây bọc chúng tôi, mẹ tôi cảm thấy những lời bà không được ai tán thưởng, bà liền ngừng lại, nhìn quanh. Không khí chiu nặng, không phải chiu nặng bởi ngò vọc,

lo âu mà là bởi chúng tôi cảm thấy xa lạ, lạc lõng trong cái đình không lồ, mà quang cảnh xung quanh không gọi cho chúng tôi một chút quen thuộc và ấm cúng. Ôi! rợn rai mà làm gì? Hình như tất cả chúng tôi đều đồng ý với nhau: luyến tiếc vô cùng tận cái không khí trong nhà cậu mẹ. Cái không khí thân mật, chật chội... mà trước đó một giờ đưa nào cũng kêu là khó thở!

Nhưng chúng tôi không thốt ra một tiếng kêu than nào. Chúng tôi còn dò phản ứng của ba tôi. Chúng tôi đứng trì trì ra đó, không tháo giày, thay áo, cũng chẳng giúp mẹ xách đồ đạc của phần mỗi đứa như vẫn thường làm từ hôm chạy đến nay.

Ngay cả chị Thu (thật là một hiện tượng lạ lùng, kỳ quái) mãi



hôm nay vẫn tán thành ý kiến mẹ mà giờ cũng làm li một cách khó chịu.

Mẹ tôi vừa ngạc nhiên, vừa giận dữ :

— Lũ này... lũ này... làm sao thế? sao đứng trơ ra đó...

— Thôi! đừng làm khổ con. Tôi tưởng mẹ đưa cha con tôi đi đâu, hóa ra... thật y như là kẻ không họ hàng, nhà cửa, lũ mỡ côi...

Thế là cả bọn cùng nước lên khóc một lượt. Phải: ba tôi đã gài đúng vào chỗ ngứa, ông gợi nói tội thân, khổ sở của chúng tôi. Ông hiểu chúng tôi quá đời. Ba tôi thật đáng yêu!

Giọng ông chỉ chiết:

— Đang ở trong nhà cậu mẹ, chúng đời xử làm sao mà nặng nề đời đi? mà đi cho kỳ được? Làm buồn lòng em út, làm khổ chồng con...

Chị Thu nước mắt rùng rùng đầm má, con Hà nước nỡ cần môi đỏ nên tiếng khóc, con Bé giương mắt nhìn quanh, tò mò và tỉnh táo hơn hết, còn tôi với Cu Minh thì vội vàng lấy tay quạt nước mắt vì thấy mẹ bị ba rầy. Chúng tôi biết rằng vì chúng tôi mà... thế.

Mẹ tôi giec mình xuống chiếc ghế bên cạnh như một người kiệt sức, không nói được tiếng nào. Ba chỉ chiết chán, ông bỏ ra sân. Bé chạy lại, xoay mặt mẹ ra ánh sáng

để xem mẹ có khóc không, đoạn đổ dành:

— Mẹ đừng khóc. Con thương mẹ, con ưng ở đây hơn.

Mẹ tôi nói với chúng tôi:

— Lúc nào mẹ cũng cố làm cho các con và ba vui, mà những cố gắng của mẹ đều vô ích. Ba thì thế đã đành, đến các con cũng ưng làm khổ mẹ, phải không? Làm sao mà các con *trưởng giả, công tử* đến như vậy? Giặc giã, loạn lạc, người ta đói, chết, tàn tật, thương tích nhan nhản ra kia. Các con thế này là sướng lắm rồi, còn ao ước gì nữa? Người ta không có một cái chai nhỏ che nắng, trú mưa, người ta có kêu ca đâu? Các con muốn mẹ cứ phải suốt ngày, suốt tháng chạy theo các con lo ăn, lo mặc, lo chơi mãi thôi sao? Phải để cho mẹ có một chút thì giờ chứ? Tình thế này biết bao giờ chấm dứt? Cứ đợi về nhà được rồi mới làm việc khác thì biết bao giờ? Đây làm sao mà chế? Bây giờ chưa học hành gì cả. Mẹ làm thế nào, mang các con đến chỗ nào mà các con khỏi đói, khỏi lạnh là được rồi... Các con ích kỷ...

Thình lình mẹ tôi đổi giọng, không rầu rầu nữa mà đầy giận dữ:

— Tập quen khổ nhục, bỏ thói vương tôn, công tử đi là vừa. Ai làm gì mà gọi là tội thân? Đừng có mỗi chút mỗi khóc, khóc bậy, không nhắm chỗ, tao lại phết cho mỗi đứa năm roi vào đít bây giờ.

Từ bữa chạy đến giờ lũ này hư lắm đó. Đề tao bỏ qua luôn, đừng làm tao cáu lên mà khốn.

Cả lũ ráo hoảnh mặt, vênh tai lên, mẹ tôi tiếp, giọng trầm hơn chút xiu:

— Tuy rằng mẹ không nói, đừng tưởng mẹ không biết các con đã làm gì, ra sao trong mấy ngày qua. Tao có mắt cùng khắp, đứa nào đánh bài, đứa nào ăn vặt, đứa nào đánh lộn, chưởi thề... tất cả, tất cả mẹ đều biết hết. Nhưng mà thôi, mẹ bỏ qua cho. Từ hôm nay trở đi, liệu mà giữ mình, liệu mà ăn ở, mẹ không muốn nói nhiều. Bữa mặt thay áo đi, thu dọn đồ đạc một chỗ. Còn lo bữa ăn chiều.

Cả bọn riu riu làm theo lời mẹ. Chị Sáu (người giữ trẻ trong hội) mang lại ba cái màn mới tinh, to tướng và hai chị khiêng lại ba cái giường. Họ xúm đến lau quét, trải drap, sắp gối cho gia đình chúng tôi, người nào cũng vui vẻ, sẵn sàng, trò chuyện không ngừng. Chị Sáu nhỏ nhẹ nói với mẹ:

— Thưa bà, bà đừng rầy các cô, các cậu, tội nghiệp! các cô các cậu còn nhỏ quá mà phải chạy cực khổ đến chỗ lạ nép túi thân là phải... dạ

các cô cậu dễ thương quá... Còn lạ... chươg quen chắc dễ chịu, vui...

Chúng tôi hết sức cảm động. Và hối hận nữa. Phải! chúng tôi đáng đòn thật, đây làm sao mà ché? Không sang, không đẹp thì đã làm sao? Mà gia đình chúng tôi cũng tầm thường vừa phải, nhà cửa sáng sủa, sạch sẽ một chút, chứ sang trọng chi đâu? tại sao chúng tôi lại khó chịu đến vậy làm phiền mẹ, làm cho mẹ bị ba rầy?

Vừa lúc đó, một chiếc xe đồ xích trước cổng và bác L. nhanh nhẹn bước vào. Bác có vẻ vui thấy gia đình chúng tôi tại đây.

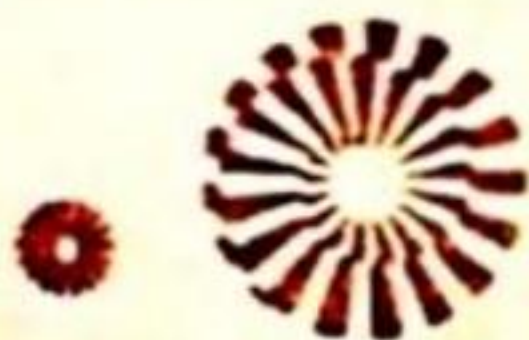
— Thế nào? bằng lòng nhé? Tha hồ...

Mẹ tôi liền kể tội chúng tôi ra. Bác cười to:

— Ôi, đứa nào mà chả thế? (quay sang chúng tôi, bác giảng dụ) này các con ơi! bây giờ loạn lạc, cốt được chỗ yên lành là quý...

Nghĩa là đại khái bác cũng nói như mẹ tôi, nhưng dài hơn, dịu dàng hơn, vắn vẻ hơn. Rồi bác kể tai chị Sáu nói một hơi, một hồi. Rồi bác vò đầu từng đứa đoạn quay ra sân trò chuyện với ba tôi. Độ năm phút, bác trở vào, nói với chúng tôi:

— Thôi, bác về nhé? Vui vẻ lên. Chốc nữa chị Sáu sẽ dọn cơm cho các con ăn. Chịu khó, chớng ngoan... đừng làm mẹ buồn. Rồi bác lại vào thăm.





— Chẳng có gì làm cho kẻ thù tức giận bằng tha thứ cho hắn luôn.

OSCAR WILDE.

— Thù ghét, đó là hành động trả thù của kẻ nhát sợ.

G.B. SHAW.

— Sự báo thù là niềm vui của những tâm hồn dễ tiện.

JUVÉNAL

— Người thông thái học được nhiều điều nơi kẻ thù của họ.

ARISTOPHANE

— Báo thù là một món ăn nên dùng nguội.

W. WANDER

— Luật báo thù là công lý của những kẻ bất công.

Thành AUGUSTIN



Cần con chó vì con chó cần bạn, đó là trả thù.

AUSTIN O'MALLY

Chúng tôi rửa mặt qua loa, thay áo quần xong ra sân chơi. Chỉ một chốc là chị Sáu dọn cơm xong. Chị dọn cho gia đình tôi một thau canh, một đĩa bún to thịt kho và một rá cơm nghi ngút khói

Hai tay xoa vào nhau không ngừng, chị Sáu nói đi, nói lại với ba mẹ chúng tôi:

— Dạ, không có gì... ông bà và các cô, các cậu dùng tạm một hôm. Dạ, lỡ bữa lỡ bên quá giờ giới nghiêm nên không đi chợ được, ông bà thông cảm. Dạ, không có gì... dạ, chúng cháu quê mùa, vụng về... không biết nấu nướng chi hết... dạ, chị Bếp chỉ kẹt dưới Lò rèn An, cháu phần vụ giữ em chày không phải nấu ăn, dạ...

Chúng tôi không nghe gì nữa, thịt ngon, canh ngọt, cơm nóng và giềo... Khi chị ngừng nói thì tôi đã xới đến chén thứ hai. Chị Sáu tươi hẳn nét mặt:

— Cháu mừng quá, chỉ sợ các cậu các cô và ông bà không dùng được thì thôi, đêm giới nghiêm không có chè cháo gì mà mua...

— Chị tưởng chúng tôi là ông Hoàng chắc? Ở nhà mẹ chúng không có chợ ăn hàng vật bao giờ. Thôi, chị để mặc chúng tôi. Canh chị nấu ngon lắm, chị Sáu à. Chị đi nghỉ đi. Cảm ơn chị lắm. (Ba tôi nói với chị Sáu)

Chỉ một nhaoáng, chúng tôi đã ăn xong. Mẹ đưa mắt một cái, chúng

tôi chưa kịp thu dọn chén bát thì chị Sáu và một chị nữa đã đành lấy công việc đó. Cả gia đình ra sân chơi. Ban đầu chúng tôi còn đứng xa xa ngắm lũ trẻ đánh đu, đuổi bắt hay trượt ván. Mười lăm phút sau Minh với Bé nhập cuộc chơi. Tôi với con Hà dự sau chót. Chị Thu ngồi đọc sách như một người lớn!

Cho đến khi mặt trời tắt hẳn, bóng tối phủ ngập sân cỏ, cả bọn lục tục kéo lại bên ba mẹ. Con Hà lên tiếng trước:

— Con chưa bao giờ ăn canh đựng trong thau. Vậy mà cũng ngon, ba há?

— Còn cơm thì đựng trong rổ! con tưởng đỡ lắm chứ.

Thằng Minh tiếp. Con Bé cũng góp một câu:

— Chị Sáu dễ thương phải không mẹ?

— Tao thương bác L. hơn.

— Em cũng thương mà... mà bác bất lịch sự.

— Mà biết gì mà dám chê bác? Bác sao mà kêu là bất lịch sự? Bác bảo chị Sáu nấu cơm cho tụi mình ăn đó. Đồ vô ơn!

Mẹ chen vô:

— Đừng nạt em, đề em nói coi bác bất lịch sự cái gì đâu?

— Bác nói nhỏ vô tai chị Sáu hồi nãy...

Mọi người cười vang lên. Mẹ giảng giải:

— Bác nói nhỏ vô tai chị Sáu là đề chị Sáu lo đi nấu cơm đó... như vậy không phải bất lịch sự đâu. Khi...

Nhưng một tiếng súng nổ • đoàng • chát tai mọi người làm câu chuyện đành bỏ dở.

Chúng tôi đi đánh răng, ngủ sớm. Thằng Minh phàn nàn không có truyền hình. Ba phàn nàn • mẹ đem cha con bỏ tù ngay giữa thành phố • chị Thu phàn nàn • nhà tiêu và buồng tắm như vậy mà mẹ nói đủ tiện nghi • làm mẹ vừa mới vui vui đã cáu lên. Tôi thật bực mình. Mấy người muốn làm ông Hoàng chắc. Cái gì cũng không vừa lòng. Hèn chi mẹ la cũng phải. Chạy giặc mà đòi có gương sen để tắm? có la va bó để rửa mặt? Chao ôi!

2—

Chúng tôi không ở đây lâu. Chỉ một đêm thôi. Đêm sau là về nhà. Mọi người ở đây đều có vẻ quyến luyến chúng tôi, chúng tôi thì chỉ tiếc cái cầu trượt và mấy cái đu. Nhưng về đến nhà thì thích nhất. Chưa bao giờ tôi thấy yêu mến, thiết tha đến tiếng • nhà • đến như lúc này. Nhà! ẽm ái làm sao! Vậy mà trước nay chúng tôi chưa bao giờ thấy sung sướng, vui vẻ, chúng tôi thấy chuyện được ở yên trong nhà là một điều hết tự nhiên. Đến khi bị lửa đạn đánh bật, đuổi chúng tôi đi, bấy giờ chúng tôi mới biết cái chuyện tự nhiên, tâm thường kia là vô vàn quý giá!

Chúng tôi lau nhà, quét sân, dọn dẹp những rác rưởi chung quanh, hốt sạch vôi gỏ rơi vãi (vì đạn xuyên tường đồ xuống) làm hoài không kêu than, không biết mệt. Chúng tôi không ngừng lặp đi, lặp lại bốn tiếng "mình được về nhà" một cách thích thú như một khúc nhạc yêu đời!

Chị Thu họp bạn ở trường, cùng với bạn bè cất phiên đi quyền tiền cứu trợ. Tôi cũng cùng với đoàn tôi ra làm nhà giúp đồng bào ở ngoài khu Petrus Ký. Mẹ tôi coi bộ hài lòng về hai đứa tôi. Nhưng tôi đâu có chịu lép như vậy?

Trong lúc tôi lo làm nhà (dù trong thực tế tôi chỉ đào đôi ba cái lỗ cột, vác dăm ba tấm tôn, khuân vài cây gỗ, đóng mười chiếc đinh...) thì chị Thu và các chị bạn chị ấy chỉ nhong nhong ngoài phố, thấy ông đi qua, bà đi lại là a lẽ hấp, xông đến bên người ta rồi chị thì chìa cái hộp đựng tiền ra, chị thì nhanh nhẩu lấy đinh cút găm cái "ăn xính" vào áo người ta, rồi cười nịnh... lấy tiền. Gặp trường hợp đó, đồ ai dám không cho tiền mấy chị? dù cho người bị găm vốn là... nạn nhân chiến cuộc chính tông, thứ người cần được cứu giúp hơn là góp phần cứu giúp?

Chả thế mà có lần ba tôi nói:

— Buổi sáng nay ba bị găm "ăn xính" đến ba lần. Mấy con nhỏ thiệt là...

— Bạn chị Thu đó ba, rồi sao? ba có cho cả ba lần hay không?

— Thì cũng phải... (cười tủm tỉm) tao nom đứa nào cũng ăn mặc như con Thu, ba chắc ba tụi nó thì bị con Thu găm, trong lúc ba thì bị tụi nó... Thôi, tụi nó cũng như con Thu... không nỡ từ chối.

Chị Thu có vẻ đắc ý lắm. Mẹ trêu:

— Như vậy ba không tốt. Ba cho là vì chị Thu, chứ không phải vì lòng thương kẻ không may. Các con có đồng ý không? Mẹ không chịu tình thần đó.

Tụi nhỏ không hiểu nên không phát biểu ý kiến. Chỉ tôi và con Hà lên tiếng tán đồng quan điểm mẹ tôi. Chị Thu sa sầm nét mặt:

— Sao tụi mày không giỏi đi quyền như tao cho ba thương?

Con Hà vênh cái mặt non choẹt lên:

— Không phải thách, rồi em sẽ vô Hướng Đạo cho coi.

Tôi thì tôi... không vội, tôi đứng đĩnh cười mũi:

— Em đi làm công tác xã hội đang hoằng như người lớn chứ em không thêm đi xin như con gái đâu. Đi xin mà kêu là công tác xã hội, nghe ngứa cái lỗ tai quá đi! chị cả ơi!

Thế là lời qua, tiếng lại thành ra cãi cọ to. Sau cùng, mẹ tôi giở lại bốn cữ: nghĩa là dọa phết vào đít mỗi đứa năm roi, cuộc chiến tranh bằng miệng mới tan.

(kết sau tiếp)



mt. hoa tim hong

NHỮNG ngày tháng oi nồng
đắm ướt mồ hôi cho tôi biết sắp
sữa vào hè, nói đúng hơn, sắp sữa
nghỉ hè. Học trò tôi cũng biết như
vậy. Tôi biết chúng cũng nôn nóng,
cũng mong chờ hè như tôi ngày
xưa bằng tuổi chúng. Những buổi
sáng hưng hực với 60 khuôn mặt
đỏ hồng xinh thật là xinh. Cái nắng
và nóng làm tôi uể oải và mệt mỏi.
Từng ngày chậm chạp làm tôi cảm
thấy nặng nề ngột ngạt. Vào đến
lớp, tôi có cảm tưởng vừa chui
vào 1 căn hầm đào sâu dưới lòng
đất. Tôi lại nhớ ngày còn đi học,
cứ mỗi lần nắng dữ dội và mùa
nóng hầm hập về là tôi lại mừng
kinh khủng và nôn nao đếm từng
ngày từng giờ cho mau đến ngày
bãi trường. Niềm vui ấy, sự nô nức
ấy bây giờ tôi đọc thấy trong từng
ánh mắt long lanh và những gò
má bầu bĩnh lấm tấm những giọt
mồ hôi thật trong và thật nhỏ. Gần
nghỉ hè rồi, chúng cười thật dễ
dàng. Hình như chúng không thêm

khóc nữa thì phải. Tôi cũng vui
lây với niềm vui của những trái
tim hồng bé nhỏ trong những ngày
gần nghỉ hè. Những hình phạt
không làm bọn nhỏ khóc sụt sịt
như mọi lần. Đôi khi xoa tay lĩnh
đủ 5 thước kẻ xong, đôi mắt mở
lớn, xoa 2 bàn tay thật nhẹ, và cúi
đầu vòng tay... cười toe toét :

— Em cảm ơn cô !

Một chút ngạc nhiên không dám
bộc lộ (sợ bọn nhỏ lớn mặt chẳng!).
Tôi vẫn điềm nhiên và nghiêm
nghi như thường lệ. Có 1 lần Hoàng
Cúc, con bé lười nhất và nhất đôn
nhất lớp, không thuộc bài. Cúc cần
ràng nằm dài xuống ghế đợi 5 roi
chứ không chấp tay lay lia lịa như
mọi lần. Tôi ngạc nhiên :

— Hoàng Cúc ! Em không sợ à ?

Cúc đỏ mặt đáp nhỏ :

— Thưa cô, cô sợ nhưng tại sắp
nghỉ hè rồi em mừng quá thành ra
hết sợ luôn.

Tôi bật cười :

— Hè thì làm gì mà mừng ?

— Dạ, Hè em được đi thăm ba
em ở Qui Nhơn.

Hè ! Một điều quyến rũ cho bọn
nhỏ khiến chúng không còn cảm
thấy buồn hay đau đớn. Tôi lại
nhớ những ngày tôi như bọn nhỏ
bây giờ. Cũng nôn nóng, chờ đón
và háo hức. Mỗi tối, trước khi đi
ngủ tôi bắc ghế xé 1 tờ lịch cho
mau đến ngày nghỉ. Mong ghê gớm.
Những ngày hè tôi được về nhà
với ba, với mẹ và lũ nhóc tí em
tôi. Những ngày đó, nội trú Mai
Khôi buồn như nghĩa địa đối với
tôi. Chỉ có hè là nhất, những ngày
nghỉ hè tuyệt nhất đời. Tôi cần
môi cười với bọn nhỏ :

— Có ai về xé lịch không nhỉ ?
Một. Hai. Ba. Bốn. Mười. Mười
tám. Lạy Chúa ! Nhiều quá !

— Thưa cô ! em.

— Thưa cô ! Em xé lịch cho mau
hết nè cô.

— Thưa cô ! Mỗi ngày em xé 2
tờ lịch lận.

Niềm vui dâng cao trong hồn.
Kỷ niệm rộn rã reo vui như màu
nắng hanh vàng lên lút lọt qua kẽ
tôn vào lớp học. Tuổi thơ của tôi là
đấy. Những ngày xưa của tôi là
đấy. Là ánh mắt, là nụ cười và là
những lần xé lịch như bọn nhỏ
bây giờ. Nắng hạ hanh hanh làm
hồng từng đôi má. Long lanh từng
đôi mắt và những nụ cười rạng rỡ
xinh xinh của 60 nhóc tí nhỏ bé.
Nắng hè hăm hấp cho niềm vui
bừng nở trong tôi với hình ảnh quá
khứ sống động thiết tha. Hỡi các
tím hồng bé nhỏ của tôi ! Tôi yêu
các em thật nhiều ! Các em có biết
như thế không ?



Buổi sáng cuối cùng tại lớp tôi
là một bữa tiệc liên hoan đơn giản.
Công tác vệ sinh đã được các đội
hoàn tất từ hôm qua. Lớp học
bừng lên với những màu giấy xanh,
đỏ, tím, vàng và những Ruban màu
sắc sỡ. Hoa lá, chim chóc « lộn
ngộn » trên tường, trên bảng. Lớp

Bốn 2 trang trí tự do mà lý ! Chỉ
còn một buổi sáng nay thôi, gấp
gỡ rồi chia tay ! Ai về nhà nấy và
không bao giờ còn ngồi lại với
nhau một giờ, sống lại với nhau
một phút những ngày đã qua. Tôi
nghe một chút gì tiếc nuối. Một
chút gì xót xa trong tận cùng tiềm
thức. Chiếc bàn của tôi ngày
thường với sổ sách và roi mây đã
được ban âm thực thu dọn sạch
sẽ và đặt lên đó những rổ bánh
cuốn — nước mắm — ớt — dưa —
muối — chiếc giỏ đựng rác được
đánh rửa sạch sẽ đựng đầy những
trái dưa vàng ánh. Những tôi mạn
đỗ hồng. Những trái dâu tròn trịa
vàng xăm cho bọn nhỏ cứ hít hà
nuốt nước miếng. Chắc là chua ghê
lắm ! Góc bàn một phích kem nằm
yên vị, bình thần đến... lạnh lùng !
Những bao bánh kẹo hết chỗ phải
nằm chen nhau dưới gầm bàn.
Chiếc roi mây hiền hòa treo trên
tường an phận ! Lúc đọc kinh xong,
tôi biết cái bàn đang được bọn nhỏ
chiều cố nhiều hơn tôi rồi.

— Các em ! Chỉ còn một buổi
sáng nay chúng ta còn ngồi với
nhau, cho nhau một nụ cười. Trao
cho nhau một miếng bánh, khoác
vai nhau với sự thân mật cố hữu.
Nhưng sau đó, chúng ta chia tay
và không bao giờ còn sống chung
với nhau. Những giây phút như
năm học vừa qua. Bởi thế, cô muốn



các em vui thật nhiều trong buổi sáng cuối cùng này. Vui thật nhiều để giữ cho nhau một kỷ niệm thật đẹp của những ngày các em ngồi tại lớp Bốn. Bây giờ có phát thành tích biểu cuối năm. Có một số người không được lên lớp, có thành thật chia buồn với những em đó. Một năm học cũng không là bao nhiêu so với cả cuộc đời các em. Học lại một năm để các em có căn bản hơn trong những năm học tiếp theo mà thôi. Trước khi phát thành tích biểu và bắt đầu bữa liên hoan sáng nay, các em đứng dậy, chúng ta dành một phút để cầu nguyện cho bạn các em ở trường Song Phú bị tử nạn vì khảo kích mà các em đã biết qua báo chí và đài phát thanh rồi đó.

Lớp học như đặc lại. Từng khuôn mặt nghiêm trang, âm thầm trong lời kinh cầu nguyện buồn buồn, thống thiết. Trẻ thơ đang cầu nguyện cho trẻ thơ. Học trò tôi đang cầu nguyện cho những người bạn không quen biết của mình, tôi không dạy học trò tôi phải trả thù cho bạn, tôi chỉ dạy học trò tôi cầu nguyện và cầu nguyện thật nhiều cho những người bạn bất hạnh xa xôi. Những người bạn vô tình trở thành nạn nhân cho cuộc chiến không ranh giới này mà thôi. Tôi và các học trò tôi cũng xin thành kính chia buồn với gia đình các em đã tử nạn tại Song Phú vừa qua. Chúng tôi cầu mong niềm tin và nghị lực sớm trở lại với gia đình của các em đó.

Giây phút cầu nguyện và tưởng niệm qua đi. Cả lớp còn đứng khoanh tay bất động. Thu Giang chợt cất tiếng thật nhẹ :

— Có ! Giờ bây giờ họ pháo kích ngay giữa lớp mình, có bà ?

Tôi chưa kịp nói gì thì Phi đã lườm Thu Giang :

— Xì ! Mong gì mà kỳ vậy ? Bộ muốn chết hả.

Tôi nhìn Phi, tôi nhìn Giang. Tôi nhìn cả lớp. Không có gì kỳ hết Phi à. Có thể lắm chứ Phi. Biết đâu được. Chiến tranh mà, có ai buộc tội súng đạn bao giờ không ? Tôi muốn kể cho học trò tôi nghe những người học trò của tôi ở Pleiku đã chết vì đạn lạc, vì pháo kích, vì đập mìn khi đi đào khoai ngoài ruộng. Tôi muốn kể cho học trò tôi nghe những lần chúng tôi chạy từ lần 3 xuống đất khi pháo kích ban ngày. Tôi muốn kể thật nhiều nhưng, tôi lại im lặng. Hôm nay buổi học cuối cùng. Các em phải vui và vui trọn vẹn. Vui thật nhiều.

— Thôi chứ ! Ngồi xuống, và chúng ta bắt đầu nói chuyện với bao tử nào.

Cả lớp cười vui vẻ. Lẹ thật. Tuổi thơ dễ buồn dễ vui ghê gớm. Bữa bánh cuốn hôm nay có vẻ độc đáo à. Mỗi bàn một đĩa lớn và một chén nước mắm. Cắm không được ăn bằng đũa mà phải dùng cả 5 ngón tay để... bốc.

— Xì xì ! Cay quá cô ơi !

— Rán chịu. Không được vớt ớt bỏ đi à nghe !

— Úi. Váng nước mắm kia cô !

— Coi chừng. Nhiều nước mắm cỡ bắt lột áo lau à.

— Xì xì ! Chu choa ! Chảy nước mắt rồi cô ơi !

— Ai khóc được cứ khóc. Tự do

mà. Hôm nay thả giàn. Muốn chi được nấy. Tha hồ vui vẻ nhé.

— Bánh cuốn ngon ghê cô ơi !

Cô ơi ! Cô ơi ! Đủ thứ đề các em gọi cô ơi !

— Cô ! Cho bọn em diễn kịch nghe cô !

— Ờ, kịch gì nào ? Ai làm ?

— Thưa cô, kịch « Cái Radio ». Em. Thanh Thảo và trò Hương.

Tôi làm xưng ngôn viên bắt đầu dĩ :

— Mộng Lan. Thanh Thảo và Hương sẽ giúp vui cả lớp bằng vở hài kịch « Cái Radio ». Đây... hài kịch « Cái Radio » bắt đầu.

Tiếng vỗ tay rộn rã và những nụ cười thỏa thuê.

Mộng Lan làm tôi cười đến chảy nước mắt và cả lớp lan lộn ôm nhau cười nghiêng ngửa. Cứ thế, hát, hò, vũ kiện. Lớp tôi cười rộn rã, lớp tôi cười vang âm cả lớp. Mộng Lan với « Cái Radio ». Loan, Thảo trong « Sơn tinh Thủy tinh ». Lài tôi những cái lắc Twist của bản Sài Gòn. Thu Giang, Thu Hồng với vũ khúc « Sol Do Mi ». Học trò tôi đọc đáo ghê. Vừa cười vừa hát, vừa nhai mận, vừa xít xa muối ớt cay chảy nước mắt. Buổi họp mặt cuối cùng thế là tròn vẹn. Vui kinh khủng với muối, nước mắm cay, Dầu chua và bánh kẹo ngọt lịm. Vui kinh khủng với những tiếng xít xa và những giọt nước mắt trong những nụ cười rạng rỡ. Lớp tôi đó, niềm vui của tôi đó — là những tiếng cười bọn trẻ, là hương vị chua « lê hươi » của trái dâu vàng xậm, là những cảm giác tê cứng đầu lưỡi của nước mắm ớt, chất

beo béo ngậy ngậy của bánh cuốn; và là những điệu múa, lời hát và những động tác hài hước của bọn nhỏ bây giờ — Tôi gọi tên từng ca sĩ, kịch sĩ của lớp tôi. Mộng Lan. Thanh Thảo, Lài, Thu Giang — không bao giờ cô quên được buổi học cuối cùng này — Cô sẽ nhớ mãi, nhớ mãi « Cái Radio » của Lan — Điệu lắc tay lắc chân của Lài và Thu Giang — công chúa My Nương Thanh Thảo — nhiều. Nhiều lắm — Nhưng cô vẫn nhớ được hết cơ mà! Phải vậy không các em ?

Tôi rút khăn lau mồ hôi — Nắng 12 giờ trưa gay gắt oi nồng. Nắng banh vàng chói chan cho tôi thấy nhũnh nụ cười bốn nhỏ rực rỡ hơn, thanh thản hơn và xinh hơn bao giờ hết — Tự nhiên, tôi có một ý nghĩ kỳ cục : « Hôm nào rảnh ghé tòa soạn Tuổi Hoa xem thử bánh cuốn của Tuổi Hoa có ngon hơn bánh cuốn của chúng tôi hôm nay không ! » và, cũng tự nhiên, tôi tin rằng bánh cuốn của chúng tôi ngon hơn ! Phải vậy không, thưa anh Hà Tĩnh ?

MI. HOA.





THẢO

NGHÌN XƯA

Có những con đường xanh rất xanh,
Nghìn xưa cây lá ngủ yên lành.
Chân chim rộn rã chiều tan học,
Ngõ cũ đi về nhịp bước nhanh.
Tóc đã vàng hanh giọt nắng hè,
Hà thành áo lụa vẫn ấp c.

Nghìn xưa thơm ngát hương con
gái.

Nụ cười thương mến vẫn dấu che.
Nghe dáng xưa vẽ trên lối hoa,
Hồn say mơ ước nhỏ ngọc ngà.
Ngủ yên trong giấc nồng xa vắng,
Lòng cô rộn ràng nỗi thiết tha.

Có những con đường qua phố xưa,
Cây xanh màu lá mấy cho vừa.
Tương tư mùi cỏ mơ dấu ái,
Nhớ buổi hôm nào chân đón đưa.
Nghìn xưa say đắm mộng ngoạn
hiền.

Xin về ru lại giấc bình yên.
Chao ôi! ngày cũ êm mơ quá!
Nồng thơm quá khứ đó một miền.

THỊ VŨ

MỠ KHÊ CHIỀU ẤY MƯA MÙA

Ta đi đọng độ mưa về,
Giọt mưa rớt xuống Mỡ Khê ướt
mình

Mưa đầu mùa có cung nginh,
Có em ướt áo, có tình ta đơm.
Có con đường tỏa hương thơm,
Giọt mưa thấm đất bỗng vờn lên
cao.

Nghe hơi gió thoảng ngọt ngào,
Tay trong tay: hát. Rạt rào trong
tâm.

Mưa đầu mùa — nhớ muôn năm,
Cơn mưa kỷ niệm mãi năm trong ta.

TRẦN THỊ NGUYỆT MAI

SẤU MƯA THÁNG HẠ

rồi mùa hạ trở về cùng bóng phượng
cùng tiếng ve, cùng mưa ướt đầu
mùa

bé nghe lòng bỗng dưng mà xao
xuyến
đội trong hồn vang vọng mấy âm
thưa!

mưa tháng hạ sao hồn mềm quá
đôi

bé có hay đã tàn hết cuộc vui
rồi mỗi người một đời sau trời nổi
còn lại chẳng chút kỷ niệm ngậm
ngùi?

mùa hạ, lỡ tay chào cách biệt
thì bé ơi mòn mỏi đến bao giờ
mùa hạ, lỡ gọi người tha thiết
những cung buồn rụng xuống cõi
hồn thơ...



*"Mỗi ngày là một tặng phẩm
khi bạn đã qua tuổi 100."*



BÁCH NIÊN GIAI LÃO

TRONG ngôi làng nhỏ Kutol nằm dưới chân rặng núi Caucase thuộc miền Nam Nga-Sô, có một lão bà tánh tình rất vui vẻ tên là Klfa! Lasuria hiện sinh sống tại đây. Dáng người cụ thấp bé—cao chưa đến 1,50m—tóc trắng xóa, và cụ rất hay khôi hài. Tôi đến thăm cụ vào một sáng mùa Xuân và đã gặp cụ ngoài vườn đang cùng con cháu chăm sóc bầy heo gà. Tôi đã được tiếp đón nồng hậu và chúng tôi đã nâng ly chúc mừng nhau, trước tiên là rượu Vodka đặc biệt của nước Nga. Chúng tôi đã nói chuyện rất thân mật.

Cụ đã ôn lại quãng đời của mình, hiện tại cũng như quá khứ. Cụ có rất nhiều chuyện để nói vì trí nhớ của cụ bà còn rất tốt mặc dù tuổi cụ đã ngoài 130. Một người con trai hiện sống bên cạnh cụ, nay cũng đã 82.

Cụ nhắc tôi một biến cố «mới» nhất, đó là trận mưa tuyết dữ dội năm 1910. «Lúc ấy con trai tôi cũng đã lớn, còn tôi bấy giờ mới 70. Tuyết rơi thật nhiều, phủ dày đến gần 2m và tôi phải phụ một tay với thằng con xúc tuyết xuống khỏi mái nhà».

Còn hiện tại ra sao? Cụ vừa đi thăm họ hàng, ngụ ở một làng xa. Cụ đã đi và về một mình bằng

xe buýt. Cụ chỉ mới nghỉ làm việc từ năm 1970. Trước kia cụ làm việc ở trong một nông trại công cộng ở địa phương. Khi đã ngoài trăm tuổi—khoảng thập niên 1940—50—cụ còn chiếm giải «Người hái trà nhanh nhất» trong nông trại!

● Tìm câu trả lời:

Tôi hiện làm việc trong một bệnh viện toàn khoa lớn và đã được chứng kiến những sự không may xảy đến cho người già và vì thế tôi rất háng say tìm xem đo đâu về già vẫn có người khỏe mạnh, tráng kiện. Trong 2 năm qua, tôi đã đi thăm ba miền núi xa xôi, nơi ấy con người đã sống lâu dài



NGƯỜI GIÀ NHẤT ? Nếu quả thực ông cụ này sinh năm 1805 như các giới chức Nga Xô công bố thì năm nay cụ SHIRALI MISUMOV đang ở tuổi thọ thứ 168 ! Để lão vệ tâm sức khoẻ ngày một mỏng manh của cụ, nhà cầm quyền Nga ngăn cấm các kỹ giả Tây phương lẫn các nhà Y học phỏng vấn cụ, đồng thời hạn chế sự di chuyển của cụ. Tuy vậy cụ vẫn dùng ngựa đi lợi trông coi một vườn cây trái mà cụ nói đã gây dựng trong thập niên 1870. Cụ cưới vợ từ 102 năm trước, và cụ bà năm nay cũng đã 120 tuổi !

hơn, sức khoẻ lúc già vẫn dồi dào hơn lớp người cùng tuổi sinh sống tại các xã hội tân tiến. Đó là làng Andean ở Vilcabamba thuộc Ecuador ; miền Hunga ở rừng Karakoram thuộc Kashmir Hồi ; và vùng núi Caucase thuộc Cộng Hòa Georgian, phía nam liên bang Xô Viết, có tên là Abkhazia.

Con số người sống trên 100 tuổi ở vùng Caucase nhiều nhất. Thống kê năm 1970 ; số người này lên tới 4.500 — 5.000. Riêng Cộng Hòa Georgian chiếm 1844, Cộng Hòa Azer Kaijan có 2.500 người.

Làm cách nào giải thích tuổi thọ của những người miền núi này ?

Tôi cùng nhiều bác sĩ khác đã

nghiên cứu về thói quen ăn uống của dân chúng tại ba miền nghiên cứu trên.

Chúng tôi đã đi đến một kết luận, đầu cho họ ăn những gì đi chăng nữa, điều thiết yếu là những người già này đã tham dự vào những hoạt động cơ thể. Công việc đồng áng cổ truyền và những việc trong gia đình đòi hỏi những hoạt động khó nhọc và tất cả đã được làm quen từ ngày còn bé cho tới ngày cuối cùng của cuộc sống. Chồng chất trên sự vất vả thông thường ấy là địa thế núi non. Chỉ vượt những ngọn đồi bằng « lô ca chân » trong việc làm đòi hỏi hằng ngày đã giữ cho sự tuần hoàn và tính cường cơ ở mức độ cao.

Bác sĩ David Kakiashvili, một chuyên gia về tim đã nghiên cứu tuổi già và các bệnh ở tuổi này suốt 12 năm qua, đã nhìn nhận rằng sự luyện tập thân thể là yếu tố chính cho sự trường thọ. Ông đã thử nghiệm trên tim và phổi của những người già này với những kỹ thuật tối tân và ông nhận thấy rằng họ mang đủ các chứng bệnh về hệ tuần hoàn. Ông nói: « Nhưng họ dường như chịu đựng được sự tấn công ở tim hơn nhiều người thành phố. Sự luyện tập thân thể thường xuyên ấy cải thiện được cơ năng tim phổi, kết quả là sự cung cấp oxygen cho cơ tâm cao hơn người thành phố ». Như vậy, dù người già mắc bệnh tim nhưng căn bệnh chỉ âm thầm, không bộc phát.

Trong chuyến viếng thăm Abkhazia, tôi nghe nói đến một ông già thường quen sống mùa hạ trên những cánh đồng cỏ ở độ cao 1.500 — 1.800 m, cùng đàn dê của ông. Điểm đặc biệt là ông ta đã hơn 100 tuổi khiến tôi quyết định đến thăm ông và để xem hoạt động hàng ngày của ông.

Với 3 người bạn, tôi đã khởi hành từ lúc rạng đông vì sẽ phải đi bộ lên núi mất khoảng 6 giờ. Con đường mòn đầy bùn lầy lội trơn trượt và dốc đến nỗi chúng tôi đã phải leo chứ không phải đi. Hai người đã bỏ cuộc và quay về. Nhiều lần tôi cũng có ý định trở lại nhưng cuối cùng, khoảng 1 giờ chúng tôi đã ra khỏi khu rừng và đặt chân lên một sườn đồi phủ cỏ. Chính tại đây chúng tôi gặp cụ Kosta Kashig. Chúng tôi đã suýt xỉu vì kinh ngạc khi nghe ông nói rằng ông đã 106 tuổi và thường xuyên cuộc bộ

trên quãng đường tôi vừa trải qua chỉ mất bằng nửa thời gian chúng tôi đã mất! (tôi chỉ mới 52 tuổi).

● Hy vọng lớn:

Người ta đã tin chắc vào sự quan trọng của các yếu tố di truyền và theo kinh nghiệm của tôi, những người trăm tuổi đều có cha hay mẹ sống trên 100 tuổi. Người ta chưa biết một di thể nào về tuổi thọ; chỉ có sự thiếu những di thể xấu, những di thể làm gia tăng bệnh tật chết người.

Nếu hỏi một thanh niên Abkhazia: « bạn hy vọng sống đến bao nhiêu tuổi? » anh ta sẽ trả lời: « Đến 100 ». Và khi đáp như thế, trong đầu họ luôn luôn có hình ảnh một cuộc sống hoạt động.

Giáo sư Pitzkhelauri đã thu thập vài dữ kiện về tình trạng hôn nhân liên hệ tới tuổi thọ. Nghiên cứu trên 15.000 người hơn 80 tuổi, ngoài rất ít trường hợp ngoại lệ, ông nhận thấy chỉ những người, đã lập gia đình mới đạt tuổi thọ cao. Nhiều cặp đã lấy nhau từ 70—80 hay 100 năm trước, ông kết luận rằng hôn nhân ảnh hưởng quan trọng đến tuổi trường thọ.

Phụ nữ đã có con cũng thường sống lâu.

● Nếu không có tôi...

Nhiều cụ bách tuổ miền Caucasus nhấn mạnh đến tầm quan trọng của sự tự do, độc lập ngay trong nếp sống gia đình thường nhật, được làm bất cứ việc gì ưa thích. Họ cũng quan tâm đến tình trạng yên tĩnh của trí não, tránh sự lo lắng và căng thẳng. Ông Kvedeznia 109 tuổi đã phê bình:

(xem trang 45)



MÙA CHIM BAY ĐI

● TÔN NỮ THU DUNG

— Thân ái cho H.

1 | Xứ người:

• Dễ thương ời là dễ thương những cành trúc đào nở hoa trắng xóa... •

Chàng tưởng tượng đến khuôn mặt rất ngộ nghĩnh của Ngâm Sương khi cô bé viết những dòng này, chiếc kính cận chắc sẽ nghiêng nghiêng với nụ cười thích thú. Ô mà không thích sao được khi Ngâm Sương biết rằng ở đây, chàng nhớ đến quay quắt những nụ hoa trắng ở quê nhà. Buổi sáng, trên lối sỏi xám dẫn đến giảng đường, chàng nghịch những hoa tuyết rơi trên hàng thông non đến cồng cả hai tay. Chàng thường cười với chúng, nghe thật thân ái, dịu dàng... hoa tuyết và những nụ Trúc Đào trắng... hình như có một liên hệ nào đó, rất tình cờ. Con bé Ngâm Sương thật ác, đã thế, cô nàng viết thư tả rất kỹ: • Trời ời, Hạo biết không? Đi học trời mưa thú vị khôn tả, một tay cho vào túi, một tay nhón bắp rang nhảy nhẩy, nóng và giòn, thơm và ngon kinh khủng. Còn hạt giẻ nữa, hôm qua nhờ bạn đi Đà Lạt về cho mấy ki, tối nay ta sẽ... • làm chàng muốn bay về cốc cho mấy cái và mắng: Hư lắm đó Ngâm Sương ạ, thư nào cũng tính chuyện đi chơi và ăn thôi. Năm thi đó, nhớ không con nhỏ... chắc cô nàng sẽ nhieu mũi (thói quen rất dễ thương): Ghê, Hạo độ rầy người lớn quá ta. Chắc... chàng lắc đầu xua đuổi những ý nghĩ ám ảnh bằng cách nói thầm trong trí, thật hách: Ể Ngâm Sương, đi chỗ khác chơi cho ta học. Nhưng dễ gì con nhỏ bướng bỉnh ấy vâng lời. Chàng thấy nó cười, mỗi cười răng khệnh thấy cũng được ghê đi đấy chứ, • nụ cười ăn tiền thiên hạ •... chàng nói câu ấy và con nhỏ bậm môi, hét lên: Không cho khen, đừng có nịnh...

Lại nghĩ ngợi vu vơ rồi, thật quái đản, chàng ném tập sách xuống bàn, nhòai người đóng chiếc cửa kính mờ mờ.

— Chào Hạo.

Cách phát âm lơ lớ của cô bạn học khiến tên chàng nghe như House — chào House — chàng mỉm cười:

— Chào Ali.

Nụ cười cô bạn khá có duyên, có lẽ nhờ câu tiếng Việt cô ta thốt ra giữa buổi sáng mù sương trong thành phố lạ. Cô ta quay xuống, mắt nâu, tóc nâu, má hồng, môi đỏ, dễ thương mà sao xa lạ quá.

— Hạo có vẻ buồn.

Từng tiếng một khó khăn thoát từ môi cô bạn, chàng biết vậy nên trả lời bằng tiếng Anh:

— Ừ, nhớ nhà.

Và biết rằng đôi mắt cô bạn nhìn lui có vẻ thông cảm, có vẻ ấy này, chàng viết thật lớn vào tờ giấy trước mặt: Nhớ nhà quá chừng đi Ngâm Sương ới!...

2 | Quê nhà.

● Thái Hòa nói với ta như thế này khi hai đứa đứng chờ ông phát thư trước ngõ:

— Ông bạn già của chúng ta luôn luôn trẻ nãi.

— ... Và hách nữa.

Quả vậy, ông bạn già chìa qua song sắt lá thư dày của Hạo, cau mặt mắng:

— Năng thế này mà đứng đây hả? Chờ tao bấm chuông rồi hãy ra có được không?

Ta cầu Thái Hòa, ngầm nói: Thấy không, ông bạn già hách ra gì. Con nhỏ cười toe cái miệng:

— Dạ, tui cháu đứng dưới bóng cây mà bác. Đứng chờ đỡ mất công bác.

Ông bạn hứ cái cốc và dắt xe đi qua. Chốc nữa, có lẽ ta sẽ viết

cho Hạo câu đầu tiên: Nhà người vừa làm ta bị mắng đó, biết không? Có lẽ anh chàng ngàn ngoạ không hiểu...

Chúa ơi. Hạo dám mở đầu bằng câu dễ ghét: Ờ, con nhỏ bướng. Ta cười nhỏ: Gan quá ta. Ừ, chốc nữa ta sẽ trả thù... • Con nhỏ đang làm chi đó hở? Hy vọng là không làm thơ hay chúi đầu đọc sách. Coi chừng đó nghe không? Thi rớt bố mẹ bắt ở nhà... (hì hì). Tưởng tượng khuôn mặt con nhỏ đang giận dữ buồn cười quá đi. Đừng thêm giận, cười đi, răng khệnh đề cười cho có duyên chứ không phải để dành cho ai đó; nhỏ biết không? Gợi con nhỏ một chút lạnh, ở đây... •

Ta bỏ thư Hạo qua một bên, cúi xuống bài toán lý. Cái phương trình chuyển động sao mà hắc ám... năm thi, ừ năm thi... sao chương trình 12A nặng thế này hờ trời.

●● Thầy Ngạc mắng ta:

— • Ngâm Sương cứ tà tà như vậy cuối năm rớt đó. •

Ta tức mình kể gì, chưa • xuất quán • mà đã bị trừ mặt, mặt ta lúc ấy chắc trông thảm lắm, thấy Hy vội can:

— • Coi vậy chứ Ngâm Sương học khá, rớt sao được. •

Tạ Ngân cũng xen vào:

— • Ngâm Sương mà rớt thì còn ai đậu nữa hờ thầy? •

— • Nhưng ban A gì mà cứ nay làm báo mai làm báo, rồi họp, rồi hành. Giờ đâu học bài. •

Chợt ta nghĩ đến Hạo. Dân ban bẻ mà cũng vẫn nghề văn gừng ra gì đó chứ. Cũng tà tà vậy mà giật được hai cái ưu đề đi ngoại quốc như ai. Ta cười, không nói lòng nao nức nghĩ đến lúc tên mình trên bảng vàng. Nguyễn Ngâm Sương — chắc đôi mắt của thầy Ngạc tròn xoe: Ừ, con nhỏ giỏi quá nhỉ? Và nụ cười thấy Hy đậm đậm dễ mến: Ừ, học trò tôi cơ mà... Ta mong chờ cái ngày ấy quá. Ồ, còn những sáu tháng nữa mới thi. Ta xụ mặt, thầy Ngạc tưởng ta giận, điệu giọng:

— Thầy nói vậy thôi chứ đâu có chê Ngâm Sương học dở? Ai chả biết tài cò...

Tôi nói nhỏ:

— Đâu phải vậy, thầy...

3 | Xứ người:

Mélancolie, Mélancolie... tên con đường dễ thương dẫn đến nhà cô bạn học: Ali Ostermeyer. Hai hàng phong giao nhau thành những vòm xanh tuyệt đẹp. Cái tên Mélancolie do chàng đặt làm cô bạn tròn đôi mắt màu café rang xuyết xoa khen mãi. Ô, Ali! nếu cô biết bên xứ tôi còn có những tên gọi tuyệt vời hơn nữa, con đường tình sử dẫn đến nhà thờ đá xám, con đường tuyết vọng xuyên qua rừng dương liễu chắc đôi mắt đẹp sẽ mờ hết độ ngạc nhiên.

Nắng buổi sáng rơi trên vai áo, những cánh Tulipe màu hỏa hoàng nở rộ trong vườn nhà Ali. Cánh cửa sắt khóa kín làm chàng dừng lại. Định ghé ngang Ali nhờ cô bạn mua dùm con poupée ngộ nghĩnh gửi về mừng sinh nhật Ngâm Sương... Chàng rẽ vào con đường nhỏ, ở đây, những hàng bonniban chạy dài, đều như cắt; lấm tấm điểm những hoa vàng. Chàng bỗng yêu vô cùng màu nắng sớm, màu vàng hoa, và màu của những mái tóc óng ả của các cô bé, con đang đùa trong công viên Cherry Hill trước mặt. Chàng nhớ đến cô em nhỏ ở nhà, chắc giờ này đang ngủ vùi trong chăn ấm. Và Ngâm Sương, không biết cô ta có chịu chăm chỉ học hành hay cũng lười biếng như ngày nào chưa nếm mùi thi cử. Chàng nhìn vào một phòng điện thoại, đọc nhỏ trong đầu hai câu thơ tuyệt vời của Du Tử Lê: Bỗng thèm khát một tiếng thôi; Bỏ tiền vào máy nghe lời chào ông. Lòng chàng chùng xuống, buồn thiu. Ô, ngày về... tương chừng như xa lắm.

4 | Rồi không còn bao giờ.

Hạo nhìn đắm đắm vào tấm chân dung Ngâm Sương do chính tay mình vẽ, chiếc răng khềnh nghinh nghinh cùng với môi cười trông như muốn gây sự: Ê, nhìn gì giữ vậy, hờ? Lạ lắm sao! Chàng úp tấm hình xuống bàn học. Bức thư đang dở của Ngâm Sương được gói kèm với dòng ghi vội của người bạn thân mà Ngâm Sương hay nhắc đến, Đoàn Thái Hòa: Vĩnh biệt Ngâm Sương Hạo cắn ngón tay mình. Sao vậy, sao vậy Ngâm Sương? Nhỏ chưa đầy mười bảy tuổi.

(xem tiếp trang 45)

ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

VAO HẠ

nghe mùa hạ rất gần trong tâm
tưởng
lối sương bay gió đổi hướng trong
chiều
lá khô về dài năm tháng đều hiu
nồng nắng lửa loài cỏ yếu nào hát
xanh trong mắt và trong hồn bất
ngót
tuổi rất gần mà ngỡ ngác nào người
mùa tháng năm hồn tương những
ngậm ngùi
sinh nhật không là cuộc vui thân ái
Em chơi vơi trong nỗi niềm sâu hải
Tương lai nào còn đuổi mãi trong
chiều
mơ ước về xanh ngát dấu phương
yêu
Khí công trường tiêu điều vừa khép
kín
là thương nhớ rơi đầy trong cảm
nín
Phấn bằng giờ thỉnh lặng với thời
gian
Lớp cỏ lan xanh mọc rất ngỡ ngàng
Lung linh bóng trong nắng vàng
lớp học
Và bỗng dưng nghe lòng mình muốn
khúc
Ơi một thời tuổi ngọc đã chìm xa
mùa thương về cay đối mặt nhạt
nhòa
chim có đậu trên tháp ngà bưng vờ
mà mùa hạ rất gần trong bờ ngõ...

NGUYỄN NGỌC AN

CHO NGƯỜI GIỮ VƯỜN

Tình thơ uơm độ mấy mùa
Ý thơ mấy thuở có thừa hay không?
Rằng thơ thoát tự trong hồn
Ý thơ chan chứa như dòng Hương
Giang
Hoa thơm cỏ lạ vô vàn
Ngày xưa uơm mộng, mộng thành
hay chưa
Rằng thừa có những chiều mưa
Tình thơ bay bổng đề vừa ý thơ.

CHO BẠN BÈ

Dang tay vẫy vẫy chào nhau
Mai là tạm biệt mai sâu lên mối
Bạn xa cách núi ngàn đôi
Tình xưa réo gọi tình ời hững hờ!
Bạn về ướp mấy vần thơ
Tôi về ôm lấy những giờ bên nhau
Ngày mai nhỏ giọt lệ ngẫu
Tim tôi xin hãy chum đầu nhớ
nhung

CHO MÌNH

Xanh xao mấy độ xanh xao
Ai đem gột gió thổi vào hồn tôi
Nhớ sao ánh mắt ngọt môi
Rằng tôi hiu hắt như người bệnh
uơm
Rằng tôi xưa vẫn bình thường
Sao nay ngỡ ngàn hồn dường bay
đau
Thôi giờ ánh mắt nhuộm sầu
Hồi trăm cánh nhạn bắc cầu Ngưu
Lang



NGÔN NGỮ

Chị Lan đi chợ về nói với mẹ:

— Mẹ ơi! Ông Tư không có bán gan, con mua gan của ông Hai!

HOÀNG TUỔI NGỌC

CÓ NHÀ KHÔNG?

— Ba má cháu có nhà không?

— Dạ có!

— Cháu nói với ba má cháu là có Bác đến chơi nhé.

— Nhưng... Ba má cháu đi vắng rồi.

— Ủa, sao khi này bác nghe cháu nói ba má cháu có nhà.

— Vâng, căn nhà này ba má cháu mua lâu rồi, bác không biết sao?

Khách: ???

CƯỜI BÒ QUÊN TÊN.

CÁI NAO?...

Ba sai Tí đi mua 10 đồng dấm, 10 đồng tương, Tí đi một lát về.

Tí: Ba ơi! Tiền nào mua dấm, tiền nào mua tương?

Ba: Trời ơi! Tiền nào hông được?...

Đi một lát về.

Tí: Ba ơi! Chén nào đựng dấm, chén nào đựng tương?...

Ba (gắt): Chén nào cũng được. Lẹ đi.

Tí đi một lát, lại về.

Tí: Ba ơi! Tiêm nào bán dấm, tiêm nào bán tương?

THIÊN LỜI

CƠM NHẢO

Ba bé Hai rất ghét ăn cơm nhảo. Mẹ bé Hai hôm ấy lỡ nấu cơm nhảo, cơm dọn lên ba bé Hai giận lắm mới lấy muỗng tán cơm nhảo ra cho... bỏ ghét. Bé Hai lấy làm lạ mới hỏi:

— Bộ răng ba rụng hết rồi hả ba?

— Không!

— Răng ba chưa mọc cái nào hả?

— Không!

— Sao ba nghiền cơm chi vậy.

— ...

— Để mẹ đút ba ăn phải không? À! Vậy là ba giống con đó. Nhưng coi chừng nếu ba không ăn mau mẹ sẽ cốc lên đầu ba như cốc lên đầu con vậy!

PHIÊU DU

GIÚP ĐỠ.

Một toán hướng đạo sinh cắm trại ở ven rừng, họ cần một số củi để nấu ăn, cây khô thì đã hết, muốn đốn cây tươi thì không có búa lớn. Giữa lúc bối rối ấy thì có một bác tiểu phu ngang qua, anh toán trưởng chặn bác tiểu lại và sau khi kể rõ tình trạng khó xử anh xin bác giúp đỡ.

Bác tiểu phu sốt sắng:

— Đây cây búa này rất bén, các cháu có thể xuống chợ mua 1 cây giống vậy mà dùng.

— !!!

CHECK MASTAMBY



Xếp công trường (củi cối):

— Đây là lỗi của ông. Rõ ràng tấm họa đồ nhà ông giao tôi nó quăn queo ngóng ngoè như vậy... cơ mà!

GIẢI THOẠI



EINSTEIN (1879-1955) VÀ THUYẾT TƯƠNG ĐỐI

Có một người đến gõ cửa nhà bác học Einstein cất nghĩa thật giản dị và dễ hiểu thuyết Tương Đối của ông. Ông bèn kể câu chuyện này:

Tôi đi chơi với một người bị mù từ nhỏ. Tôi hỏi anh ta muốn uống sữa không? Anh ta hỏi lại:

— Sữa là cái gì?

— Sữa là một chất lỏng, màu trắng.

— Chất lỏng thì tôi biết. Nhưng trắng là cái gì?

— Trắng là màu của lông con hạc đó.

— Lông thì tôi biết, nhưng hạc là con thế nào?

— Hạc là con chim có cái cổ cong.

— Cổ thì biết rồi, nhưng cong là gì?

Nhà bác học tiếp: — Tôi liền cầm cánh tay anh kéo thẳng ra: «Thế này là thẳng nhé.» Đoạn tôi gập tay anh ta lại: «Như thế này là cong nhé, hiểu chưa?» Mặt anh mù sáng lên, rồi anh ta cười:

— A... thế thì tôi hiểu sữa là gì rồi!

CƠN LỐC DỮ

(tiếp trang 12)

Đứa nào cũng hậm hà, hậm hực mà quên phăng đi cái điều muốn biết: mẹ tôi cho công đi xin và công làm nhà, công nào đáng thưởng hơn?

Trong thời gian chưa đi học, tôi cảm thấy nhớ nhớ cái hội của mẹ, cái hội mà tôi đã tạm trú một đêm trong những đêm chạy trốn lửa đạn xa nhà, cho nên hể rảnh mà gặp lúc mẹ tôi ra hội là tôi xin mẹ theo liền. Mẹ tưởng con mẹ yêu mến công tác xã hội lắm, nên rất vui vẻ dắt tôi theo. Ra đến hội lại còn giới thiệu con trai với các bạn của mẹ bằng giọng nồng nàn triu mến (hay hành diện?) thế này chứ:

— Con trai đầu của tôi đấy. Cháu còn nghỉ học...

— Con trai lớn của chị đấy à? trông giống chị ghê!

— Mà lại giống cả người lẫn nét kia chứ, mới tuyệt chứ! con mình ấy à? có buộc giây vào cổ nó lôi ra đây nó cũng không đi, nó còn mắc bận đi ciné...

— Con tôi không bao giờ được đi ciné một mình cả. Một năm không quá bốn bận, mà toàn là đi với bố hay với mẹ. Sao chị thả con đi như thế, gặp phim nhảm thì sao?

— Thật đấy mà, tôi cũng giống chị đấy — một bà khác chen vào

câu chuyện — tôi không dễ dãi như chị L. đâu. Một năm, trông đi, lựa lại đâu có trong ngoài bốn phim trẻ con coi được mà thôi.

Mẹ được dịp, khoe thêm:

— Ấy, hôm nay mới được đi chơi với mẹ đấy chứ, suốt tuần qua cháu mãi lo xa làm nhờ giúp đồng bào chiến nạn ngoài khu Pétrus Ký đấy chứ. Đi suốt ngày, nắng ăn trông đen thui thế kia đấy, các chị ạ!

Một bà lẻ lười ra, tặc tặc xuýt xoa như ăn phải ớt:

— Trời ơi! ngoan thế cơ à? con tôi toàn chơi với ăn hại thôi. Ăn suốt ngày, kem, bánh ngọt, nước cam chai, xá xị, cái tủ lạnh cứ mở ra mở vỏ xoành xoạch, xoành xoạch, đá không kịp đông...

— Trời ơi! (mẹ tôi lại kêu lên) sao chị lại để cháu tự do ăn bậy thế? hư răng hết còn gì? con tôi rất ít khi được ăn kem, năm thì mười họa, ông bố dắt đi phố, nhẩy rào một bữa chứ tôi thì cấm tuyệt. Nước đá cũng không được uống...

Bà bạn tức thì ngắt lời:

— Chị kỹ thế? nhưng mà này, hỏi thật: con chị có đau răng không? mỗi năm đi nha sĩ mấy bận?

— Làm gì mấy bận? con tôi, đứa lớn nhất ba bốn năm nay không hề biết mặt mũi ông nha sĩ, mấy đứa giữa năm rồi thăm ông ấy có một bận chỉ hai đứa nhỏ nhất bố nuông, ăn bậy hơi nhiều nên năm nay thăm

hai bạn. Với tôi thế là nhiều lắm đấy. Tại Sài Gòn nước thiếu chất với, chứ lúc tôi còn ở tỉnh con tôi không hề đau răng bao giờ, cái nào thay thì rụng rinh ít hôm là rụng. Giản dị thế đấy, thưa quý chị.

— Phục thật! tôi thì thường trực đến nha sĩ mỗi tuần. Không tháng nào là không tốn một khoảng tiền cho nha sĩ. Tốn tiền đã đành mà còn mất thì giờ ghê. Chán quá! Phen này chắc phải bắt chước chị thôi!

Bà thứ ba lại lên tiếng:

— Chị ấy thì còn phải kể, các con ngoan không tưởng tượng được. Ở nhà, đưa thì lau cầu thang, đưa thì dóm bếp, đưa thì lau bàn ghế, đưa giặt giũ, may vá v.v...

Tôi quay mặt đi phía khác kéo sợ các bà thấy mình cười thì ra vô phép. Ai ngờ được rằng mẹ tôi ở nhà gào khan cò, hột hơi mới sai được chúng tôi? Đâu có phải chúng tôi lúc nào cũng đều tăm tắp như cái máy đồng hồ "ô đô" treo ở trên tường cứ đến giờ là đồ binh bong binh bong, không phải nhắc?

Mẹ tôi giọng khiêm nhường (giả tạo) nhỏ nhẹ:

— Ủi chào, các chị chưa biết, cũng khổ lắm mới được thế đấy chứ, trẻ con dựa vào mà biết tự lo, biết bồn phận chúng, không làm phiền mẹ...

Một bà tò mò:

— Thế chị có đánh chúng không?

— Tôi ấy à? Tôi thì tôi phết cần thận vào móng ấy chứ. Không đánh sao xong?

Ba bốn bà cùng nhao nhao lên:

— Trẻ con mà không roi sao xong, tôi thì cứ theo xưa, theo cổ là tiện nhất. Ai chê trách gì mặc kệ.

Êo ơi! vậy mà năm phút trước đây, tôi đã có cái ý nghĩ ngông cuồng là các bà "dân chủ" hơn mẹ tôi, là giá mình được làm con của một bà trong số các bà vài hôm chắc vui thích lắm!

Dù sao, tôi thấy thắc mắc một tí: trong số những bà "theo xưa" "theo cổ" đó, có cả bà có con trai buộc giấy vào cò... Thế là thế nào? Tôi rất muốn biết nhưng không dám hỏi. Thế nhưng, tôi không phải thắc mắc lâu, vì chính bà ấy nói tiếp sau hai tiếng *mặc kệ*:

— Đánh thế đấy, mà vẫn cứ nhờn nhờn ra, sềnh một chốc là đã la cà ngoài phố, đàn đúm, tụ tập... tôi chán con trai không biết bao nhiêu (lại nhìn tôi một cách triu mến, ước ao) giá tôi có được đứa con trai ngoan như con trai chị nhỉ? Cháu học ở đâu?

— Thưa cháu học trên Thủ Đức...

Mẹ tôi nhàn nhà nói. Vừa lúc ấy một bà mới vào nghe chưa rõ ngô khoai đã kêu lên:

— Trời ơi! chị trẻ thế mà con đã vào Thủ Đức rồi kia à? tuyệt nhỉ? cháu mấy tuổi?

Lần này mẹ tôi vội vàng cải chính rõ ràng, nào là tôi mới vào trung học, nào Thủ Đức đây là trường Trung Học Kiểu Mẫu Thủ Đức chứ không phải là Quán Trường.

Ấy, mẹ tôi thế chứ mà cũng... khỏi hài. Thỉnh thoảng mẹ tôi vẫn làm cho người khác lầm là con mình đã vào Thủ Đức bằng giọng ồm ồm, nửa hư nửa thực như thế. Mẹ nóng như lửa nên đứa nào cũng bị đòn, riêng tôi bị đòn nhiều nhất, được cái bù lại, tôi cũng được mẹ nhắc nhở nhiều nhất. Chẳng hạn, hôm tôi thi đậu vào Đệ Thất, mẹ khoe làm lên với... các cậu, các dì, các cô, chú... và bất cứ ai. Bằng giọng tự hào hoành diện, mẹ nói cả với ba:

— Tôi bây giờ là người đang hoàng tử tể rồi: con tôi đã vào trung học rồi. Ông nên biết thế.

Vào Trung Học! con trai tôi vào Trung học! Thỉnh thoảng, để cho đôi thực đơn mẹ tôi thay tiếng rêu bằng tiếng vỗ: vỗ Trung học! và mẹ tôi cười ròn rã, cười rất tươi, rất vui sau mấy tiếng trên, làm tôi, trong một giây quên phát mình là đứa con trai mới vào Trung học mà ngờ dân mình đã tốt nghiệp Đại Học đầu tận bên Âu Châu xa lắc, xa lơ!

Chết chưa! Xin lỗi các bạn, tôi định nói về mẹ con tôi. Tôi chủ tâm giới thiệu với cái hội của mẹ tôi mà rồi... tán hươu, tán vượn

quá xa. Xin lỗi và xin trở lại đề chính, nhé?

Trò chuyện một chốc, nước pha sữa đã nguội, mẹ tôi và một bà nữa lo pha cho lũ trẻ. (Trẻ đây là trẻ của đồng bào lánh đạn lửa và nhà cháy đến tạm trú chứ không phải trẻ của hội đấu, các bạn nhớ kỹ thế nhé.) Pha xong, người thì lo múc ra từng ca nhỏ, người thì lo lấy sản thuốc bổ (dầu cá và calcium) trong lúc các anh Hương Đạo bắt loa kêu họp lũ trẻ lại để sắp hàng ra sân uống sữa. Lũ trẻ lem luốc, hốc hác, lờn nhón như đàn gà con mắc mưa.

Trông chán ngắt. Chả có gì vui. Mẹ tôi vừa làm việc vừa trông chừng tôi và như biết tôi không vui, mẹ dỗ:

— Con lên gác chơi. Các anh đang dạy học trên ấy. Cũng anh em Hương Đạo cả mà, con ngại gì? Chớ ngoan, chốc nữa đến giờ phát thực phẩm hẳn xuống giúp mẹ.

Tôi nhảy tót lên gác liền. Gác gỗ, rung rinh, rung rinh y như rằng em Bé lúc sắp thay.

Học trò cũng nhấp nhóm y như lũ dưới kia. Lớp học chưa tổ chức đang hoang nên thật buồn cười: đứa thì đọc bài, đứa thì chép bài, có đứa đang ẽ a vắn ngược, đứa lại đọc xuôi rớt vắn xuôi. Nhưng các anh vẫn kiên nhẫn, ngọt ngào lại gần từng đứa, cúi xuống cầm tay đứa này để bày cho nó kẻ thẳng hàng

chữ i, chọn màu cho đĩa nọ để nó tô đúng màu xanh trên cái hình cây cò thụ, lại giăng cho một đĩa khác làm bài tính nhân. Các anh chịu khó thật. Tôi mà phụ trách chuyện này chắc tôi chuồn... gấp.

Tôi lại xuống nhà. Đồng bào đầu mà nhiều dữ! Nồi niêu, chén mâm, áo quần, bát đũa, choán cả lối đi. Kê nằm, người ngồi, trò chuyện, nấu nướng... từ mái hiên ra tận phòng tắm, sân sau la liệt, ngổn ngang, bừa bãi... Quang cảnh ấy, ngắm nghe một lát tôi đã hoa mắt, choáng tai. Vậy mà, ngay gian giữa, các anh Hướng Đạo ung dung làm việc như không hề cảm thấy bức bối chút nào. *Kha* có khác! Tôi phục quá!

Bên cạnh một núi bánh mì nghe đầu chóc nữa sẽ phát cho Đồng bào — là "văn phòng" của các anh. Trên bức tường bằng giấy bìa cứng, sơn xanh, một tấm bảng cũng bằng bìa nhưng mỏng hơn được treo lên, ghi rõ số gia đình nạn nhân, số người lớn, trẻ con (trẻ con còn phải ăn sữa) hiện tạm trú tại đây. Mặc nhiên, cái hội của mẹ tôi biến thành một Trung tâm tiếp nhận đồng bào lánh nạn. Ngoài tấm bảng này ra, tôi nom thấy cái gì cũng ngổn ghềnh, đầy cảm động. Chẳng hạn, trước hết là một cái đàn một cái đàn đặc biệt tôi chưa từng thấy trong đời — thùng đàn là cái cano dựng xống, trục đàn là thanh gỗ dài cỡ hơn hai thước tây, vuông vức

và dài, (như một cái chân bàn học của tôi ở nhà) dây đàn là hai sợi kèm phoi áo căng dọc theo chiều dài cây gỗ. Ấy, các bạn chờ với ngạc nhiên, khi tôi lên lên chờ lúc các anh bạn tít tít dang xa, lại gần, cho tay vào giật giật vài cái, tức thì dây đàn rung lên, phát ra hai tiếng "bưng bưng" nghe cũng khá... hay!

Thứ đến, là một hàng chữ, trình trọng, màu mè trên tường (cách xa tấm bảng ghi số nạn nhân tạm trú đầu chừng sáu bảy thước chỉ đó) mà nguyên văn đến hôm nay tôi còn nhớ kỹ: "KHA ĐOÀN ÉCH KÊU PHỤC VỤ HẾT MÌNH". Bên dưới hàng chữ là một cái gạch ngang bằng phấn trắng, rồi đến bằng phấn hồng, nào là Thọ—Datton trưởng ban dạy học, Khôi—Hooppipa trưởng ban trật tự, Hải—Tintin trưởng ban Hòa giải quần v.v... Tên nào cũng hay, cũng lạ. Cuối cùng là hàng chữ bằng phấn đỏ: "Làm tại Trung Tâm... Thư ký Dăng-lông... ký tên và đóng dấu." Đó, các bạn coi, nếu tôi không có đủ thông minh và tò mò tìm hiểu thì chắc không bao giờ các bạn được biết rằng ÉCH KÊU là YẾT KIÊU phải không? Dăng-lông là văn phòng phải không? Tôi tra mấy anh Kha này lắm. Nhưng này, không phải dễ đâu nhé!

Đàn phải bồng dưng mà tôi được quen với anh Thọ—Datton? Tự nhiên mà các anh cắt nghĩa rõ ÉCH KÊU là YẾT KIÊU? còn phải giữ tài ngoại giao ra chứ! Còn phải ra

sức lao động chứ. Nghĩa là thấy các anh khiêng bàn thì tôi cũng lại, cười xã giao:

— Anh đề em khiêng giúp.

Thấy họ đóng gạo, đóng dầu thì cũng sà tới, vui vẻ:

— Anh đề em đóng giúp.

Cho đến nỗi các bà và mẹ tôi tấm tắc khen: “thằng bé mới siêng năng, nhẹ nhõm làm sao chứ”. Nhất là mẹ tôi, bỗng dưng mà thấy tôi hoàn toàn quá đổi! Làm sao có thể tiếc lời khen?

Ấy, thế rồi dần dà tôi dần cảm mến các anh bạn vong niên này, vắng đôi hôm là nhớ không chịu được. Đồng thời, tôi trở thành yêu thích công tác xã hội, tôi không cho những công việc nặng nhọc là kỳ cục, đáng xấu hổ nữa.

Tôi có cảm tưởng là không bao giờ tôi xa các anh được. Buồn chết đi!

Thế mà... sự thật khác hẳn lòng ước muốn của tôi.

— 3 —

Trông thấy quang cảnh gánh, nồi niêu, song chảo, áo quần, rương giỏ của đồng bào bày la liệt giữa sân, tôi quay hỏi mẹ:

— Hôm nay lại có người mới vào nữa hay sao, mẹ?

— Không. Đồng bào sắp dọn đi...

— Đi? đã hết đánh nhau đâu? mà đi đâu hở mẹ?

— Qua Vĩnh Hội, nghe đâu đã có nhà chung cư do chính phủ cất xong rồi...

Đáng lẽ đồng bào phải tự tìm cách di chuyển, song bà hội trưởng đã can thiệp với ông Quận Trưởng... và ông vui lòng cấp cho mấy chiếc xe để đồng bào có phương tiện...

— Còn mấy anh Hướng Đạo? (tôi vội vàng hỏi mẹ).

Nỗi buồn dậy lên trong lòng tôi, không phải vì đồng bào mà vì tôi nghĩ rằng đồng bào phân tán đi nơi khác thì các anh cũng đi theo. Vĩnh Hội? xa lắm, xa lạ làm sao tôi sang bên đó để gặp các anh?

Tôi vội vàng tìm gặp các anh. Các anh đang khuôn vác giúp đồng bào giường chiếu nồi niêu ra sân.

Tôi tha thân vào văn phòng. Tấm bảng ghi số dân tị nạn còn đó, nhưng còn những giòng chữ ngộ nghĩnh, bay bướm kia thì đã xóa mất rồi. Chỗ đựng chiếc đàn trống trôn. Trên khắp hai khung tường chỉ còn hàng chữ “Kha Đoàn Yết Kiêu” đứng co ro, buồn bã y như lòng tôi lúc bấy giờ. Mấy chữ ÉCH KÉU, Dặng lòng biển mất. Chỉ núi bánh mì là còn nguyên. Trong một khắc, tôi có cái cảm tưởng buồn cười này, là: núi bánh mì lúc nào cũng nằm nguyên không sây sứt, còn ngoài ra tất cả, tất cả đều xê dịch.

Trong lúc chờ xe đến, ông khóm trưởng của đoàn dân tị nạn tụ họp tất cả đồng bào lại, rồi ông thay mặt

o ngộ lời cảm ơn của mọi người đối với Hội và các bà. Có tiếng sít mũi trong đám đồng bào phía dưới. Cho đến khi bà Hội trưởng tiến ra có lời từ biệt và câu chúc đồng bào được vừa ý về chỗ trú mới thì tiếng khóc bên dưới bật to lên. Nhiều người khác đỏ hoe mắt. Hình như ai cũng có vẻ luyến tiếc, không muốn ra đi. Tôi quay nhìn mẹ thì mẹ vừa vịn mẹ tôi chớp nhanh một cái và cúi xuống, hai giòng nước mắt giàn giụa trào ra, lăn dài xuống má. Mẹ tôi khóc, thầm lặng và lén lút như không muốn cho ai thấy. Rồi mẹ tôi nhìn sang phía khác, cười gượng, nói với một bà ngồi gần:

— Minh sao có cái bậy... mau nước mắt quá đi thôi!

Một ngày (trong số dân tị nạn) đến gần mẹ tôi rầu rầu cất giọng:

— Qua bên ấy chả biết ra sao. Ngộ có đánh nhau nữa thì đành chịu chết, đâu có cho chạy qua cầu? Chắc chúng tôi sẽ nhảy đại xuống sông... Sao chúng tôi khổ thế?

Một bà cổ lầy giọng tin tưởng, an ủi:



— Không, thế nào cấp trên người ta cũng đề phòng, hết sức giúp đồng bào. Đồng bào hãy yên tâm. Rồi có dịp chúng tôi sẽ sang thăm.

Không khí chịu nặng những lo âu hồi hộp. Thành linh có tiếng lao xao ngoài sân và mọi người chạy ùa ra, kêu lên mừng rỡ:

— Xe tới, xe tới!

Mẹ tôi vội vàng đứng lên, tôi nổi chân mẹ tôi ra sân. Hai chiếc xe nhà binh không mui, không cả thùng quanh xe, trông như cái thớt đặt nổi sau đầu máy, đồ xịch giữa sân. Mọi người ới ới gọi nhau và tranh nhau nhảy bừa lên. Ai cũng nôn nả mong được đến chỗ trú sớm cho đỡ nắng. Lũ trẻ ngủ gà ngủ gật trên tay mẹ, trán, đầu, mặt nhom nhóp mồ hôi. Có đứa khóc thét lên, nhưng mẹ chúng không để ý. Bà nào cũng bận tâm về chuyện tìm một chỗ ngồi và còn phải chuyển đồ đạc. Mẹ tôi cùng với các anh Hường đạo khuôn giúp đồ đạc lên xe. Ông trưởng toán không ngớt kêu gọi trật tự, nhưng trật tự thật khó vãn hồi. Nhiều người phàn nàn không nấu cơm kịp. Lũ trẻ lớn lớn gào ồm ồm tới. Mẹ tôi chỉ vào núi bánh mì trong gian giữa, trấn an:

— Đồng bào yên tâm. Chốc nữa sẽ có xe và các em Hường Đạo mang bánh sang tận nơi phát cho đồng bào dùng tạm buổi trưa. Vì qua đến nơi còn phải bốc thăm xem ai được ở gian nào cho công

bình, rồi còn sắp xếp đồ đạc nữa. Làm sao nấu ăn kịp.

Đồng bào nghe câu đó, hơi có vẻ yên tâm một chút. Cỡ nửa giờ sau hai chiếc xe bắt đầu rồ máy. Còn lại hơn một nửa đồng bào chờ chuyển sau. Mỗi hồi nhể nhại trên những khuôn mặt râm nắng và râu rí.

Tôi cảm thấy xót xa thương mến khi nhìn họ. Rồi tôi nhớ đến buổi chiều đầu tiên gia đình tôi đến đây.

Tôi nhớ đến lúc mấy anh chị em tôi hốt hải lên xe chạy trong lúc mẹ kẹt lại trong nhà. Tôi nhớ đến cái đêm chúng tôi ngủ không có mẹ ở gần. Tôi nhớ đến tiếng khóc của Cu Minh, tôi nhớ... tôi nhớ...

Thốt nhiên, tim tôi thất lại, nhói lên.

Tôi dõi mắt theo hai chiếc xe vừa nhòai ra cổng lớn. Qua màng nước mắt, tôi còn kịp thấy khuôn mặt đen sạm và hai hàm răng trắng bóng của anh Thọ—Datton. Khi nhận ra tôi, anh ngoái lại, vẫy tay rồi rít. Tôi giật tay mẹ, chạy theo, nhưng quá muộn. Chiếc xe đã mất hút trong một nháy.

Giọng mẹ tôi ướm đảm bên tai:

— Con đừng buồn, rồi hôm nào rảnh mẹ sẽ cho con sang bên ấy.

Mấy cô giúp việc, (kể cả những cô khó tính, nhăn nhó suốt ngày từ khi có đồng đồng bào đến trú) đều có vẻ bùi ngùi, uể oải. Một cô nói:

— Tội nghiệp họ. Họ ở thì ồn ào khó chịu thật, nhưng họ đi... trông làm sao ấy, phải không?

Còn tôi, tôi lần lần thần so sánh tình cảnh đồng bào y như những cái cây: đang tươi tốt ở trên mảnh đất quen thuộc, bỗng bị bàn tay hung ác (là chiến tranh) nhổ bật gốc lên rồi đem trồng một cách cẩu thả, qua quýt ở nơi khác (là chỗ hội mẹ tôi) cây không mấy ưa đất mới song rồi cũng cố bám lấy sự sống, dù là không được chăm bón kỹ càng. Ấy thế mà, khi vừa bén rễ lại bị nhổ lên, đem đi lần nữa. So sánh đó làm tim tôi lại thồn thức bởi hồi...

MINH QUÂN

*Đọc, Viết, Góp ý
và Cổ Động cho*

TUỔI HOA

là giúp Tuổi Hoa

Phục Vụ Bạn Đọc

Hữu Hiệu hơn

LÊ NGUYỄN MAI TRĂNG

LỤC BAT CHO SAIGON

• MINI REX

Trên tay chỉ có bút màu
Nên không dám tặng nhau châu
xinh

Chiều ngang qua rạp Mini
Cầm cây bút nhỏ vội ghi lên tường
Một câu viết thật tâm thương:
• yêu ghê mái tóc đầy hương hoa
nhài ...

• VƯỜN BÁCH THẢO

Một sáng chủ nhật sương mai...
Vào đây bóng như em Hoài nhiên
ghê.

Em Hoài như cô búp bé.
Mắt to, duyên dáng, người vẽ năm
mơ.

Người vẽ tập tễnh làm thơ.
Vào vườn Bách Thảo... vẫn vẽ tên
Hoài.

• VÀ TRUNG VƯƠNG

Con đường có quán Hẹn Hồ
Quần xanh, áo trắng... chứa thơ
đầy người

Này, trường con gái kia ơi...
— Tình yêu?
— Đâu có, chỉ cười làm quen.

• MỘT CHÚT CHO VÙNG
ĐẤT XƯA

Lăng Ông cỏ xanh, xanh rờn.
Đường đi thật mát, hai trường
vẫn qua.
Trường Lê áo trắng kiêu sa.

Bên kia ngôi đồ... người ta trường
Hồ.

Áo nào xinh bằng... áo cô?
Con tài nghệ sĩ... trường Hồ vẫn
hơn.

Khen nhau một chút, dễ thương!

ĐƯỜNG VÀO PHỐ Ồ MAI

Theo chân nhau lâu rồi
Dù nắng hay mưa rơi
Đường đi ta chung bước.
(Như là chung cuộc đời)

Đôi tay nua đôi tà
Gió vẫn tung thướt tha
Nón che nghiêng nửa mặt
Chút thương yêu là đã
Theo nhau mãi cùng... buồn

Kẻ trước người sau lưng
Đôi khi mắt gặp mắt
Khiến lòng sao băng kuáng
Đánh bạo nhìn nhau cười

Nụ cười nửa vành môi
Không hỏi mà cùng bảo:
• Con đường mang... tên tôi •

Thế là biết tên nhau
Chưa chi đã tâm đầu
Lo gì không ý hợp.
Và lo gì... mai sau.

Phố vẫn bán Ồ Mai
Ăn vào, chua, ngọt, cay
Phải KHANH tên đường ấy.
Hai đứa nhé, nhớ hoài.



SỒ TAY

BÁCH KHOA

□ Kỳ trước muối được Trang Tóc Dài sử dụng trong việc làm đẹp và bảo vệ hàm răng ngà của các đấng tra ăn chưa. Sồ tay xin bổ túc thêm một mẹo vặt tặng các cô để làm đẹp và bảo vệ... nồi niêu soong chảo bằng nhôm, dùng lâu ngày bị cáu bẩn: Đổ nước và cho thật nhiều muối vào, xong bắc lên bếp đun sôi. Sau đó rửa sạch lại bằng nước lạnh. Nồi niêu soong chảo lại đẹp như mới.

— Loài cá có một số vảy nhất định trong suốt cuộc sống.

— Tim chúng ta ngừng 1 phần 6 giây giữa hai nhịp đập. Thế nghĩa là nếu bạn thọ 100 tuổi, trong đó có hơn 16 năm tim bạn ...ngủ ngơi.

— Tại Yukon, cực bắc Mỹ Châu, muối và vàng đã được dùng một đôi một trong thời gian dân Mỹ đồ xô đi tìm vàng tại đó.

— Bạn có đề ý? Không ai có thể mở mắt khi nhắm mắt.

S. T.



Ham đọc, hiểu học và yêu sách đẹp, bạn thường dẫn đi hàng giờ trước các giá sách mới chọn được một cuốn truyện xem được...

Nhưng dưới dấu hiệu này bạn có thể <bốc> bất cứ cuốn nào, để đọc... Và bạn hài lòng, dĩ nhiên!



PHÁT HÀNH TRONG THÁNG 6 và 7

□ VÒNG TAY MẸ

Truyện Hoa Xanh
của LÊ NGUYỄN MAI TRẮNG

□ THIÊN THẦN HAY ÁC QUỶ

Truyện Hoa Đỏ của THANH CHÂU

□ HOA CƯỜI THẢO

Truyện Hoa Tím
của LÝ THỤY Y

□ TRỞ VỀ TÂM TƯ

Truyện Hoa Tím của HOÀI MỸ



Qua giấc mù sương

Truyện 6 kỳ đang trọn của NGUYỄN THỊ MỸ THANH
Phỏng theo ý phim « Ghost Story »

KỶ II

Bo

Lần này thì em thấy rõ ràng không phải thằng Mai trốn vào tủ áo mỗi khi nghe có tiếng động. Mà là nó biến mất. Đúng vậy, nó có thể biến mất cũng như có thể hiện ra ở bất cứ nơi nào, bên giường em, sau lưng em, hay trên ghế ngồi. Mới đầu thì em hơi kinh ngạc. Nhưng mãi rồi em quen dần, em thấy ngộ nghĩnh và thích thú. Chẳng là hồi nào em vẫn ao ước có một cái gì tựa như truyện thần tiên xảy đến cho em. Bây giờ em đã có thằng Mai. Nó không phải ma. Em không sợ nó. Nó lại là em nữa mới kỳ. Con người em đã tách làm hai. Thì em phải thương nó như thương chính em vậy. Em nghĩ thế rồi thân nhiên với thằng Mai. Mỗi khi má hay ba vào phòng thì Mai lại biến mất. Chắc nó sợ một người thứ ba biết sự bí mật giữa nó và em. Em đoán vậy nên em không hề kể cho ai nghe chuyện ấy. Không hại gì, mà lại giữ được sự kỳ thú cho riêng mình nữa. Ít ra thằng Mai cũng sẽ là người bạn của em trong suốt những ngày em nằm một chỗ.

Hôm nay thằng Mai hỏi em :

— Con mèo Na đâu, tôi không thấy ?

— Mai biết cả mèo na nữa cơ à ?

Thằng Mai cười tip cả mắt lại :

— Tôi là Trí, mà tôi không biết con mèo Na sao ?

Em gật gù :

— Ừ nhỉ ! Tôi quên mất. Con mèo Na... nó chơi ở phòng khách, hay là nó theo má đi xuống bếp để ăn vụng những bột bánh rồi chắc. Tôi tức nó lắm.

— Sao vậy ?

Em buồn buồn nói :

— Mọi ngày nó theo tôi như là bạn thân. Từ hôm tôi bị xe đụng nó có vẻ bất thân với tôi. Chắc nó sợ cái chân tôi. Có hôm nó theo cô y tá vào phòng xem cô ấy rửa vết thương. Nó lắc đầu kêu « meo meo » như là khinh khi tôi lắm. Tôi thấy cái mũi nó bệnh hếch lên giống như nó muốn nói « hơi quá, hơi quá ».

Thằng Mai cười to :

— Thế sao Tri không lấy cái chân đau đá cho nó một cái ? Cục bột cứng ngắt này mà giáng lên đuôi nó thì... hic hic... thế nào cũng nằm lăn quay.

Em kêu lên :

— Í, sao Mai nói ghê vậy ? Tôi mà làm như vậy, không những tôi đau thêm mà con Na chết, tôi lấy ai làm bạn ? Tôi không muốn thấy nó đau đớn như tôi.

Em làm bầm, hài lòng với ý nghĩ của mình :

— Kệ nó. Bữa nào chân tôi lành, chắc nó hết sợ.

Mai bĩu môi rồi lại lời bàn cò ra. Em lắc đầu :

— Tôi không chơi cò nữa đâu.

— Chứ ở không làm gì ?

— Tôi muốn xem lại quyền vớ của tôi một tí. Mai lấy giúp tôi quyền màn nàu để ở gần bình mực kia đi.

Thằng Mai đem quyền vớ lại cho em — lúc nào nó cũng sẵn sàng giúp em, thật là một đứa bạn tốt — Em giở vớ ra. Tự nhiên thấy lòng nôn nao và xúc động ghê gớm, vì em trông thấy những con số 8 nằm tròn rạ bên cạnh những bài học. Em thấy nhớ cô giáo Hòa làm sao !

Dường như thằng Mai biết em buồn. Nó hỏi :

— Nhớ lớp học hờ ?

Em gật đầu. Nó cười :

— Lớp học có gì đề nhớ ?

Em cau mày nhìn nó :

— Bộ Mai không biết lớp học sao ?

— Biết. Nhưng có gì đáng yêu trong đó đâu !

— Mai làm bộ hờ ?

Mai đáp rất thành thật :

— Đâu có. Mà tại vì mỗi khi vào lớp thì... tôi ngủ.

Em nài câu :

— Tôi đâu có ngủ.

— Nhưng mà tôi ngủ.

Em bực bội đặt quyền vớ xuống nệm, nói :

— Tôi chẳng hiểu gì hết.

— Rồi đây Trí sẽ hiểu.

Trời ơi ! Thằng Mai nói câu "Rồi đây Trí sẽ hiểu" sao mà giống như trong kịch quá đi ! Em chẳng bao giờ nói những câu như vậy, nghe trịch thượng, nghe "người lớn" làm sao ! Em chán nản nhắm mắt lại. Thằng Mai để yên như thế độ hai phút rồi nó lay em :

— Trí ngủ hờ ?

— Không.

— Mở mắt ra tôi nói cho mà nghe.

— Nói cái gì ?

Em mở mắt ra. Thằng Mai cười tủm tỉm :

— Trí thấy không ? Khi Trí nhắm mắt thì tôi đâu có nhắm mắt. Vậy những khi ở trong lớp, Trí thức đề học thì tôi cũng có thể ngủ vậy.

Em ngạc nhiên vô cùng nhưng em thấy có một điều hữu lý. Em cười lại với thằng Mai :

— Mai nói tiếp đi !

Thằng Mai gõ tay lên băng bột của em, nói :

— Này nhé ! Tôi không bao giờ ưa được cái băng đen to sỗ sỗ trong lớp, nhưng cái bàn cái ghế sơn xanh sơn đỏ mà sắp xếp ngay ngắn quá như vậy. Cái băng đen đã vô duyên mà lại vô duyên hơn khi

mà có những chữ gì lên đó. Tôi cũng muốn bàn ghế biến thành đồ chơi để cho tôi đá, hát chúng mà còn khoái hơn. Còn cái lũ học trò "ba xạo" đó, cứ giả vờ như là ngoan lắm, cứ mở "mỏ" đọc đọc hát hát, chán thấy mồ. Giá tại nó ra sân chơi đá banh với tôi, chắc còn dễ ư hơn.

Em cười :

— Mai nói nghe ngộ quá đi ! Cái gì Mai cũng cho là vô duyên.

— Ừ, vô duyên hết ! Bởi vậy tôi mới ngủ. Trí thức Trí học, còn tôi, tôi ngủ.

— Hèn gì Mai quên mất một điều nữa.

— Điều gì ?

— Cô giáo Hòa. Mai không đề ý đến cô hử ?

— Không.

— Cô thật là dễ mến, đáng kính nữa. Tôi nghĩ học, tôi chỉ nhớ cô Hòa nhất.

Mai trở mặt :

— Vậy chắc cô Hòa phải trẻ, đẹp, và ăn mặc lộng lẫy như cô đào hát ?

— Không. Làm gì kỳ vậy ?

— Chứ sao mà Trí thích ?

Em cười hãnh diện :

— Tại Mai ngủ trong lớp (?) nên Mai không biết đó !

— Ừ ha !

Có tiếng giép của má đi gần đến cửa phòng. Mai nhìn ra và nó lùi lại sau giường. Em vừa thấy nó biến mất xong, quay lại là thấy má đang mở cửa phòng. Má đang bung vào một tô cháo. Em nhướn miệng cười với má :

— Má cho con ăn gì vậy ?

— Cháo thịt bò. Con thích không ?

Trong khi má đang đặt tô cháo lên bàn, em nói :

— Con thèm ăn thịt gà.

Má đến bên cạnh em, âu yếm nói :

— Con quên là con bị một vết thương sao ? Ăn thịt gà nó lại lở

ra, khó lành lắm. Đáng lẽ con phải kiêng nhiều thứ nữa, nhưng má... tội.

Giọng má nghe bùi ngùi. Bỗng má cầm quyển vở học của em lên, ngạc nhiên :

— Ủa ! Hồi sáng má mới thấy quyển này bên bàn mà. Làm sao con đến lấy được ?

Em hơi run. Nhưng em kịp bịa ra :

— Trước khi ba đi làm, con nhờ ba lấy.

— Vậy mà má cứ tưởng... con đi được qua đó.

Em thở phào. Nhưng rồi như tí nữa má vui miệng nhắc cho ba nghe chuyện này, chắc em kẹt lắm.

Má bưng tô cháo lại, đưa cho em. Em ăn thật mau như sợ má hỏi gì thêm. Xong, em giả vờ nằm xuống, muốn ngủ. Cũng như những lần trước, má đắp chăn cho em rồi đi ra.

Thằng Mai hiện ra, nói tiếp với em câu chuyện.

— Bộ Trí nhớ cô giáo lắm hử ?

— Nhớ chứ ! Nhưng biết làm sao !

Thằng Mai đề nghị :

— Thế thì... ngày mai tôi sẽ đi học.

Em nhồm dậy, kêu lên :

— Mai đi học ?

— Chứ sao ! Vào lớp lần này tôi sẽ không ngủ, để còn nhìn kỹ cô giáo Hòa.

Em mừng quá nắm tay thằng Mai :

— Ừ ! Mai đi học thế tôi nhé ! Hứa với tôi là đừng có ngủ ghen !

— Hứa.

Em giở quyển tập ra :

— Nè, ngày mai đến phiên trả bài • Lời khuyên đầu năm • Mai có thuộc không ?

Thằng Mai ngơ ngác, lắc đầu. Em nói :

— Ai bảo ham ngủ. Để tôi bày cho. Đọc theo tôi !

• Các em cấp sách đến trường

• Chớ nên thơ thẩn bên đường rong chơi.

Mặt mày lau rửa hẳn hoi,
Áo quần chớ để có mùi hôi tanh.
Ngồi trong lớp cố học hành,
Chớ làm ăm hoặc nhờ quanh chỗ ngồi.
Ra vào đều xếp hàng đôi.
Chơi, cầm dao kéo lỡ thời nguy nan.
Làm bạn tốt học trò ngoan,
Rồi ra trong xóm ngoài làng đều khen.

Thằng Mai cũng khá thông minh. Nó vừa nhìn mặt vừa đọc, chừng như không thích thú lắm. Nhưng cuối cùng nó hơi thuộc. Nó gật đầu :

- Biết rồi ! Đưa vở đây, ngày mai tôi đến lớp.
- Nhớ mặc bộ đồ mới của tôi, để trong tủ áo.
- Biết rồi !

Thằng Mai có vẻ nôn nóng. Mà em thì cũng nôn nóng chẳng kém gì. Em bảo nó đến tủ lấy bộ đồ mới mặc vào. Em ngắm nó, và suýt sồn :

- Đẹp quá !
- Đẹp gì ? Tôi là •bồ•, mà •bồ• khen đẹp.

Em sung sướng cười. Nghĩ đến ngày mai, có một thằng bé đi đến trường, thay cho em, ngồi vào lớp học, ngắm cô giáo Hòa giúp em, em vui quá ! Em không cần thắc mắc tại sao lại có một thằng Mai, một thằng Trí thứ hai, tách khỏi con người em như vậy. Dù sao •như vậy• cũng vẫn thích hơn là một mình em đơn độc.

BỐN

CÔ GIÁO HÒA RA HIỆU cho cả lớp ngồi xuống. Gấp ba mươi cái miệng lại bắt đầu mở ra, riu rít như chim. Cô giáo phải gõ thước lên bàn, nói lớn :

- Các em im nào ! Mở vở ra, ôn lại bài âm đọc, có gọi đó !

Tiếng giấy lật nghe sột soạt. Cô Hòa bắt đầu nhìn đảo quanh lớp học như theo thói quen. Bỗng cô ngừng mắt lại ở chỗ của Trí. Trí đã có mặt ở đó. Cậu bé đang thần nhiên đọc lầm nhảm trước trang vở. Cô Hòa kêu lên :

— Ô! Trí đã đi học rồi sao?

Cậu bé ngược mặt nhìn lên. Cô giáo Hòa hấp tấp bước xuống, đến gần đưa học trò cứng.

— Sao ba con viết thư bảo là con bị gãy xương?

Trí lắc đầu:

— Đâu có! Con chỉ bị trầy sơ sài thôi.

Và cậu bé đến ống quần cho cô giáo thấy một miếng băng keo lớn dán che cả vết thương. Cô thở ra:

— Trời! vậy mà cô tưởng con bị nguy rồi. Cảm ơn Trời Phật! Hôm nay Trí đã khỏe rồi hử?

Trí gật đầu và bỗng bụm miệng cười. Cô giáo Hòa trở mặt ngạc nhiên. Nhưng không nghe Trí nói gì, cô dịu dàng bảo:

— Trí ráng học kịp các bạn nhen! Cô sẽ giảng bài cho con. Có thắc mắc gì, con ở lại sau giờ vẽ, cô giảng cho. Cô sẽ đưa con về tận nhà...

— Thôi! Con không ở lại đâu! Chán thấy mồ.

Cô giáo Hòa hơi sững sốt. Thằng bé có một vẻ khác thường làm sao! Chưa bao giờ cô nghe nó nói một câu từ chối sự giảng giải của cô. Cũng chưa bao giờ cô nghe nó nói chữ "chán". Hôm nay... Cô vừa vui mừng khi gặp lại gương mặt dễ thương, vừa lạ lùng thấy những đôi mắt ở Trí. Cô nghĩ đến những triệu chứng bất thường ở trẻ nhỏ. Sau những trận đau ốm, những tai nạn, trẻ con thường hay bị giao động. Sự giao động có thể làm cho trẻ nhỏ đôi khi mất tỉnh. Có đứa sau khi bệnh thì sinh hồn, có đứa giờ chứng lâm li đăm chiêu. A, có lẽ thằng bé Trí cũng ở trong trường hợp đó. Nó vừa mới bị một tai nạn. Dầu không đến nỗi gãy xương như trong lá thư đầy vẽ hoảng hốt của ba má nó, nhưng có thể sự sợ hãi quá độ cũng làm cho trí óc nó mất quân bình. Ý nghĩ đó làm cô giáo Hòa nở một nụ cười khoan dung; cô xoa đầu Trí rồi trở về chỗ.

— Các con chuẩn bị xong chưa? Cô gọi trả bài đây! Lê thị Phương Hương.

Một đứa bé gái nhanh nhẩu đi lên, khoanh tay đọc lâu lâu. Cô Hòa phê cho nó một chữ "khá" và con số 8 cạnh bài ám đọc. Cô lại gọi:

— Trương Đức Trí.

Cô phải gọi đến lần thứ hai. Trí mới đứng lên. Nó hờ hững đi lên và đọc :

— Lời khuyên đầu năm.

Cô Hòa ngắt lời :

— Trò Trí ! Sao trả bài mà không khoanh tay lại ?

Trí ngơ ngác. Cô Hòa ngạc nhiên vô cùng.

— Mọi ngày con vẫn khoanh tay lại mà ! Giống như trò Hương ban nãy đó ! Con quên rồi sao ?

Trí nhìn quanh. Vai đứa học cười với nhau. Cô Hòa cầm hai cánh tay Trí đặt vòng trước ngực, rồi dịu dàng nói :

— Trí nghỉ học mấy ngày rồi, hư lắm nhé ! Nào đọc bài đi !

Trí bực bội đọc nhanh :

Các em cấp sách đến trường,

Chớ nên thờ thần bên đường rong chơi,

Mặt mày lau rửa hân hoi

Áo quần chớ có mùi tanh.

Ngồi trong lớp... ngồi trong lớp... ngồi...

Nó ngập ngừng. Cô Hòa mỉm cười chờ đợi. Trí gãi đầu, đọc :

— *“Ngồi trong lớp... trong lớp...”* Em quên rồi !

Cả lớp cười rộ lên. Cô Hòa đập thước lên bàn, rồi quay sang nói với Trí :

— Trí học bài chưa thuộc nghen ! Nhưng cô tha, vì con mới bị tai nạn. Nhớ đọc bài kỹ lại.

Cô phê một câu trong vở rồi đưa lại cho Trí. Cô không cho nó ít điểm nên đã nắn lòng ghi số 5 dưới lời phê. Trí không buồn nhìn vào vở, thần nhiên đi về chỗ ngồi. Cô Hòa buồn bã nhìn theo nó, lắc đầu. Không lẽ chỉ một vết trầy nhỏ ở chân mà khiến thằng bé sa sút đến thế sao ! Cô ngồi xuống ghế, tư lự. Và chợt nhớ ra một điều là Trí vừa mới xưng ‘em’ với cô, một tiếng mà chưa có đứa học trò nào xưng với cô như vậy.

(còn tiếp)

MÙA CHIM BAY ĐI

(tiếp trang 24)

Dòng tin vẫn tắt làm chàng hoang mang. Những nét mực đen quay cuồng trong trí vịnh biệt Ngâm Sương... chàng chạy qua phòng khách tìm máy điện thoại, vội vả nhắc ông xin số quê nhà, những âm thanh lạ tai, ở đầu dây cho biết không liên lạc được. Chàng ngần ngừ buông ống, đôi mắt hơi cay. Dường như có giọng nói chế giễu của Ngâm Sương: Người ta đùa mà tưởng thật, quê ghê ơ!... Có phải là một trò đùa của nhỏ không? Ngâm Sương!

5 | Từ khúc.

Tuyết vẫn rơi trên những hàng bonniban thấp, chàng một mình lang thang như cậu học trò nhàn hạ nhất... Ở Nha Trang chắc trời đang mưa, tháng mười một triển miên trong những cơn mưa buốt lòng. Nhỏ đã ngủ theo giấc đông nào đó, phải không Ngâm Sương? Gió buốt hai vai... Chàng lăm lăm băng qua công viên. Những hoa vàng, toé vàng nắng vàng đầu mắt cả... Ngâm Sương, cô bạn nhỏ thân yêu cũng theo đó bay mất trong màn mưa lạnh lùng □

BÁCH NIÊN GIAI LÃO

(tiếp trang 20)

«Ở nơi khác họ không sống lâu được chỉ vì họ không được sống thoải mái, họ phải lo nghĩ nhiều và không được thỏa mãn điều ưa thích».

Tình trạng xã hội của người già cũng không thể bỏ quên. Những người sống lâu đều được sống cùng gia đình, sát cạnh họ hàng quyến thuộc — thành một đại gia đình — họ được mọi người kính trọng và mến yêu. Họ vẫn tiếp tục làm việc — ngay cả việc nhỏ có ngoài đồng, hái trà, cho gà vịt ăn uống, ủi đồ, lau nhà, chăm sóc cháu con, nghĩa là làm tất cả những công việc đều đặn hàng ngày.

Ở cả 3 nơi vừa kể trên, không nơi nào ấn định một tuổi hưu trí.

Cụ Khaf Lasuria chỉ mới nghỉ việc cách đây khoảng 2 năm. Khi hỏi cụ Seliac Butba, 113 tuổi phải chăng cụ cũng đã phụ 1 tay vào việc xây cất ngôi nhà bên cạnh, cụ đáp ngay: « Dĩ nhiên rồi. Không có tôi họ làm sao làm được việc!»

Cụ ông Vemur Tarba, vừa ăn mừng ngày sinh nhật thứ 100 ba tuần trước khi tôi đến thăm, đã nói với tôi: « Tuổi trẻ vẫn hơn hết. Nhưng tôi vẫn dồi dào sinh lực, con cháu đề huề». Trầm ngâm một lát, cụ tiếp: « Mỗi ngày là một tặng phẩm khi bạn đã qua tuổi 100».

PHÁT MỤC NHÂN NGHỊ
ÁNH MINH

(Trích dịch theo bài của Dr. Alexander Leaf, N.G. Jan. 1973).



ĐẦU BÒ phụ trách

□ Cu Ti đi chợ chó Hàm Nghi xem chó. Ngắm nghĩa chỉ chỗ một hồi, hân... phát biểu với ông bán chó:

— Tui thích con chó Pékinois này. Phải tội chân nó... ngắn quá!

— Hừm... ngắn! Nói hay nhỉ. Cả 4 chân đều chạm đất thì ngắn vào cái chỗ nào mới được chứ?!

1. Tuy đôi lúc ngớ ngẩn như vậy, nhưng Cu Ti thảo ra phết đó, bà con. Hôm nọ không biết ai cho hân mấy quả mận Đà Lạt, mà hân nhất định không chịu ăn một mình. Mà gia đình hân ít ỏi gì cho cam, đang sống trong cảnh *tứ đại đồng đường* lận. Trước hết Cu Ti chia đôi số mận đem biếu ông cố một nửa. Ông cố xoa đầu khen ngoan, và cho tại Cu Ti một quả. Hân lại đem số mận còn lại chia đôi, biếu Ông Nội một nửa. Ông nội cũng khen Ti thảo, và cho lại một quả. Cu Ti lại đem chia đôi, biếu ba má một nửa. Ba đau răng nhường hết cho má, má khen Cu Ti ngoan, và cũng cho lại Ti một quả. Còn lại bao nhiêu, Cu Ti lại chia đôi, biếu bà chị của hân một nửa. Bà

chị này, ĐB biết rõ lắm, rất đơn sơ và rất tự nhiên. Cu Ti đưa mận ra chưa kịp mở miệng mời mọc, bà đã vừa chộp lấy vừa khen: 'Thằng này giỏi'. Sau đó, lẽ tất nhiên không có mận 'cho lại Cu Ti một quả' tái diễn.

Rốt cuộc Ti còn đúng một quả mận, vừa đủ ném xem mùi vị mận trại hân nó ra sao mà thôi!

Bà con tính giùm, từ đầu Cu Ti có bao nhiêu quả mận?

2. Mười hai chiếc vớ đen và mười hai chiếc vớ trắng, cùng cỡ, được Cu Ti bỏ lẫn lộn trong một ngăn kéo tủ. Nhưng Cu Ti cũng ma lạnh lắm (tuy đôi lúc có hơi ngớ ngẩn), hân đã tìm ra cho mình một mảnh khoé đề, khi vội không cần nhìn vào ngăn kéo có thể lấy đại một số vớ tối thiểu nào đó mà vẫn chắc chắn có hai chiếc vớ cùng màu đề mang! Số vớ tối thiểu đó, theo bà con, phải mấy chiếc?

Trong kỳ tới, Cu Ti sẽ tiết lộ mảnh khoé cho bà con nào thích... luận thuật, xài chơi!

Như thường lệ, 15 số báo sẽ dành tặng tận nhà cho 15 độc giả có lời giải đúng và gửi về sớm nhất. Chào chờ gửi báo biểu.

GIẢI ĐÁP DZÍC DZÁC SỐ 223

1.— Các tài tử xinê dĩ nhiên là thích ăn... ảnh.

2.— Vì Hồng và Hoa là hai trong ba chị em sinh ba.

(xem tiếp trang bìa 3)

Khu vườn Hạnh phúc



NGUYỄN THÁI HẢI phụ trách

Hoa Hàm Tiêu

Các em mến,

Trong sự giao dịch thường nhật, các em luôn luôn phải tiếp xúc, đối xử với những người chung quanh. Nơi mỗi trường học đường gần gũi, các em có những người bạn học. Hôm nay, anh bàn với các em về một quan niệm bạn hữu.

Trước hết, các em hãy nhớ rằng mỗi cá nhân không thể sống đơn độc trong đời, mà phải có bạn. Có bạn hữu, mới có sự cộng tác. Và chỉ có sự cộng tác của nhiều người mới đem đến những hiệu quả tốt cho công việc. Mỗi người bạn của các em, nếu để ý, các em sẽ thấy đều có ít nhất một nét đặc sắc, một tài năng riêng. Họ cũng là những tấm gương để các em soi mình. Nay nhé, khi thấy A hay khoe khoang, em sẽ tự bảo mình nên khiêm nhường; khi thấy B học giỏi, em sẽ tự nhủ mình cố gắng; thấy C nhà nghèo mà hiếu học, em sẽ thấy hăng hái học tập hơn... Nếu không có A, có B, có C... ở quanh em, để em nhìn vào họ, thì làm sao em có được những ý chí cần tiến, sửa mình được. Các em đồng ý với anh chứ?

Tuy nhiên, các em phải lưu ý: có hai thứ bạn: tốt và xấu. Hẳn nhiên các em nên noi theo tính tốt của những người bạn gương mẫu, nhưng, đồng thời cũng lưu ý những người bạn xấu. Hãy ghi nhận những hành động của người bạn xấu để tránh không hành động tương tự, dùng làm kinh nghiệm và nghĩ cách đối phó khi người bạn đó xử tệ với mình.

Một điểm nữa là phải tế nhị khi được bạn hữu giúp đỡ. Chớ nên từ chối các sự giúp đỡ, vì như vậy, các em sẽ làm phật lòng người có ý giúp mình. Tuy nhiên, nhận sự giúp đỡ phải được coi là trường hợp bất thường trong sự giao dịch thường xuyên. Không phải thấy bạn tốt với mình, giúp đỡ mình rồi ỷ lại hoàn toàn vào bạn. Một kẻ sa cơ thất thế được bạn bè cấp đỡ tiền bạc chỉ dùng tạm thời, nếu không chịu tìm cách tự cứu, sẽ chẳng ai thêm giúp đỡ nữa.

Chót hết, anh mong các em hãy soát xét lại những người bạn hiện có của mình để phân biệt ai tốt, ai xấu để có một cách xử sự thích hợp.

Mến,

Anh Nguyễn Thái Hải.

Kỳ này, Hạnh xin kể lại câu chuyện TÔI NGHĨ HỀ của bạn Ly Ly. Bạn Ly Ly viết văn vui lắm, các bạn ạ, tuy nhiên, Ly Ly đã viết hai mặt giấy, một cái lỗi chung mà rất nhiều bạn gửi bài về mắc phải, nên không thể đăng trong tiểu mục Truyện của KVHP được. Tiếc ghê, bạn Ly Ly nhỉ? Câu chuyện thế này:

Nhân vật chính là Thành, một ông anh cả trong gia đình có sáu anh em gồm năm trai, một gái. Nhỏ nhất nhà là cu Ti, được ba má Thành mượn chị Tư bồng ẵm. Vào kỳ nghỉ hè, bỗng một buổi tối, Thành được ba má báo cho một tin động trời: « Má sẽ cho chị Tư nghỉ việc ». Thành sửng sốt:

— Trời đất! Má cho chị Tư nghỉ việc rồi ai trông thằng Ti cho má bán hàng.

— Con!

— Con?!

Thành đau khổ vô cùng, nhất nữa là còn phải nghe lời má khuyên như sau:

— Con nghe má nói nè: « Con trai rửa bát quét nhà, Vợ gọi phải dạ: bầm bà tôi đây! »

Những ngày sau đó thật là khổ cho chàng trẻ tuổi Thành. Chàng ta phải trông em, lại phải lo mọi việc trong nhà nữa. Mỗi lần cu Ti tè dầm là Thành bấn cả người lên, phải kêu gọi sự viện trợ của mấy đứa em kế giải quyết vấn đề, mà nào có được chúng hưởng ứng, đứa này đẩy việc cho đứa kia mới chết chứ! Sau đó, đến mấy ông em kế đôi co nhau, Thành cũng phải can thiệp, có khi nóng giận quá, Thành ầu yếm thân



tặng mỗi tên một cái tát tai, thế là ôm tòi cả nhà lên. Cuối cùng, Thành phải than thở rằng:

— Chán ghê, tôi nghĩ hè như vậy đó, điên đầu vì tui nhóc mất! Thôi hè ơi! Hè đừng có đến nữa!

Tội nghiệp cho anh chàng Thành quá các bạn nhỉ. Nhưng mà riêng phần Hạnh, Hạnh thấy con trai cũng nên đề mắt sơ qua về các công việc trong nhà chứ không, nhiều khi cần kíp lại không xoay trở được. Không biết các bạn có ai phản đối không, chứ Hạnh chắc em Hạnh, Phúc, sẽ phản đối giữ lắm. Có gì các bạn bình Hạnh nhé!

HẠNH





TRONG lớp Phúc vừa xảy ra một chuyện đáng lưu ý. Xin nhắc với các anh chị là năm nay Phúc học lớp 6. Trường của Phúc là một trường nam, nguyên là trường tiểu học đổi thành trung học, do thế, học sinh trong lớp 6 đều là học sinh cũ trong trường, bọn Phúc biết rõ tính nết nhau cả. Hưởng là một học sinh giỏi trong lớp, chỉ phải cái hơi cứng đầu. Hôm nọ, giáo sư Toán có cho một bài tập về nhà làm. Bài tập thật khó, Phúc phải nhờ chị Hạnh chỉ dẫn thật kỹ mới giải được. Học sinh trong lớp chỉ có một số làm xong. Trước giờ vào học, bọn Phúc đem bài toán ra hỏi thăm nhau. Hưởng là một trong số làm bài được và bài làm của Hưởng có vẻ có lý hơn cả. Phúc nhận thấy bài làm của mình có chỗ không được suông sẻ lắm nhưng nhất định không chịu sửa theo Hưởng, dù sao, để giáo sư sửa vẫn hơn, các anh chị nhỉ?

Hưởng cho bạn bè xem bài làm của mình nhưng không cho ai chép cả. Bạn của Phúc nói: « Chép bài của người khác là một tính xấu ». Chính câu nói đó đã làm Thành, một học sinh lười và phá

nhất lớp tức giận, gây gổ với Hưởng. Phúc đứng ra giảng hòa hai bên rồi mời cả hai cùng đi uống nước (Phúc mời được ba cho một trăm nhân kỳ lãnh lương của ba đấy). Trong lúc uống nước, sự vui vẻ đã về với cả hai. Bỗng Hưởng nói: « Cây ổi của ông gác đan có hai trái chín, ngon lành lắm, giá tui mình hái được thì hay biết mấy nhỉ? ». Câu nói làm Phúc và Thành cùng nuốt nước bọt.

Ngày hôm sau, giữa giờ học, lớp Phúc được nghe một thông cáo của nhà trường nhắc nhở học sinh phải giữ kỷ luật học đường vì theo lời thưa của ông gác đan, ông bị mất mấy chùm ổi chín do ông trông được. Học sinh nào bị bắt ăn trộm ổi sẽ bị phạt nặng. Thông cáo vừa đọc xong, Thành bỗng đưa tay thưa với giáo sư rằng chính Hưởng là thủ phạm, rồi thuật những lời Hưởng nói trong lúc ngồi uống nước. Hưởng nhất định kêu oan nhưng giáo sư vẫn trình nội vụ với ông Hiệu trưởng. Kết quả, Hưởng bị phạt cấm túc bốn giờ ngày chủ nhật. Có lẽ Hưởng oan thật vì Hưởng nói với Phúc: « Thành bị xét tập toán, không làm bài nên nó bị dè rỏ, vì thế mà nó thù Hưởng. Hưởng không oán Thành, nhưng Hưởng tức các giáo sư đã phạt oan Hưởng ». Phúc nói cho Thành nghe, Thành có vẻ cảm động rồi sau đó, lên thú thực mình mới là thủ phạm để mình oan cho Hưởng. Điều đáng nói là Thành đoan chắc với Phúc rằng Thành không hề trộm ổi, nhưng Thành nhận tội. Thật là một tính bạn cao đẹp phải không các anh chị?

PHÚC



Góp ý

— **BÙI NANG THUY (Tuyên Đức)** :
Chúng em là một nhóm thanh niên trẻ, thiện chí muốn lập một phòng đọc sách nho nhỏ. Ngoài một trái tim, chúng em chẳng có gì cả. Chúng em nhờ sự giúp đỡ của các bậc có thẩm quyền giáo dục nhưng bị từ chối thẳng tay. Thưa anh, anh là người lớn, ít ra cũng là một nhà giáo, chúng em muốn đặt vấn đề với anh :

— *Anh nói riêng và các nhà giáo dục, nói chung, đã có một kế hoạch nào để giáo dục, hướng dẫn người đi sau? Nếu có, xin cho biết và riêng anh, anh đã làm được gì rồi?*

— *Anh có thể giúp gì cho chúng em để xúc tiến việc lập phòng đọc sách?*

Trước hết, anh xin đính chính với em rằng: cho tới giờ phút này, anh chưa hề hành nghề giáo sư tại các trường như em tưởng, ngoại trừ việc tham dự vào các ban giảng huấn vài lớp học miễn phí của các đoàn thể thiện chí. Sau đây là các điểm anh muốn trình bày gởi đến em:

1/. Năm nay anh mới 24 tuổi, và ở tuổi này, anh tự thấy mình chưa phải là người lớn. Đối với những người lớn thực sự, anh vẫn còn là một người trẻ, nghĩa là, chẳng hơn gì các em, cũng

muốn làm việc này, việc nọ với mục đích phục vụ và cũng bị những trở ngại, khó khăn. Vậy, ngắn gọn lại: nếu em phân biệt giữa hai ranh giới người lớn và tuổi trẻ, anh ở lần mức thứ hai.

2/. Anh nghĩ rằng những người trẻ không nên oán trách các bậc đi trước, có thẩm quyền. Anh vẫn tin các vị đó có thiện chí, nhưng anh ngờ rằng họ gặp nhiều trở ngại. Những trở ngại đó, dù là gì gì đi nữa cũng không đáng lưu tâm, nhưng chỉ để cho bọn trẻ như anh em mình tự hiểu rằng: ta phải tự lo liệu cho ta.

3/. Ngày xưa, khi còn học ở Trung học, anh chỉ biết đến việc học và chỉ có thế. Vì vậy, anh rất thẹn khi so sánh mình với các em bây giờ, tuy còn nhỏ, nhưng rất nhiều thiện chí xây dựng. Tuy nhiên, kinh nghiệm những năm tham dự các hoạt động thiện chí, khiến anh lo sợ cho những người trẻ còn ít tuổi, khoảng 17, 18 bị kẻ khác lợi dụng thiện chí của mình. Cho những mưu đồ riêng tư của y. Anh nghĩ, đó cũng là mối lo ngại của các vị có thẩm quyền, rồi vì thế mà họ đã ngăn trở các hoạt động của tuổi trẻ.

4/. Cho tới nay, anh vẫn chưa làm được gì đáng kể cả, nhưng anh đã và đang làm những việc trong khả năng của mình. Anh hiểu cái tôi đáng ghét nhưng anh cũng muốn chứng minh bằng sự thực để em hiểu anh hơn: trong 5 năm đại học, anh tham dự chừng này hoạt động: mở một lớp dạy kèm miễn phí tại nhà cho
(xem trang 56)

HỎI HẬN

HÀ THỊ LÝ LỆ UẾU

MỘT buổi trưa chan hòa nắng, Dũng rảo bước trên con đường Lê Lợi con đường duy nhất dẫn đến trường học.

Dũng, một học sinh tuy chẳng ngoan lắm, nhưng một vài môn cũng được các giáo sư khen thưởng luôn, với những lời khen đó nên Dũng rất chăm học, chăm học đến nỗi làm cho chúng bạn ghen tức, chúng cứ bảo Dũng là con « cứng » của thầy Việt văn. Sự thật môn này Dũng cũng chẳng khá gì lắm nhưng với tinh tình của nó nên hầu hết các thầy đều có thiện cảm, thu thật những lời khen tặng đó Dũng chẳng lấy gì làm vui mà là nỗi lo lớn, thường thì các thầy khen việc con nhà tử tế, hiếu học và rất ghét những phần tử có tinh cao bồi, du dương, chỉ lấy sự học làm thú tiêu khiển thời giờ. Vì vậy chúng ghét Dũng lắm mà Dũng lại ngay tình nên thường làm hậu thuẫn cho những lời nói của thầy; nhiều khi Dũng còn chen vào một vài việc bất công khác nên chúng bạn lại càng ghét cay ghét đắng Dũng; chúng còn dùng những lời lẽ thô tục dọa nạt Dũng, hoặc đưa ra những lời ngon ngọt để gạt gẫm nó nhưng vốn tính ưa ngay thẳng nên Dũng chẳng bao giờ nghe chúng cả.



Vừa đi vừa nghĩ đến bài luận sắp trả, Dũng thấy phấn khởi lạ, nếu ai để ý thấy nét mặt nó tươi còn hơn hoa huệ nở.

— Ê, Dũng làm gì đi nhanh vậy này.

Quay lại chẳng thấy ai cả Dũng tiếp tục đi.

Đang sau người gọi Dũng đã núp hẳn vào góc tường của nhà hàng cạnh đường nên không tài nào Dũng thấy được. Thấy Dũng quay lại rồi đi luôn nó bèn gọi :

— Bộ trẻ học sao mày nhanh chân vậy,

Nói xong câu nói đó, nó cười thật to, Dũng đoán được rồi, à thì ra thằng Thanh, bạn thân duy nhất của Dũng, cũng học với nhau từ thuở nhỏ, Thanh vốn hiếu học nhưng đôi khi cũng « cúp cua » xem ciné khi nó cảm thấy thích.

Hôm nay sao Thanh đi sớm vậy, thường nhất nó đến trường 2 giờ thiếu 15' cơ mà Dũng tự nghĩ thế nhưng mặc cho trí phán đoán, Dũng hỏi :

— Tao thấy chiều nay mày vui quá! có chuyện vui gì thế Thanh,

Nó không đáp lại mà hỏi Dũng :

— Mày nghe gì chưa?

Nghe gì, Dũng thầm nghĩ thế, ở trường nếu có chuyện gì thì thầy giám thị cho học sinh hay chứ. Hay là nó có chuyện gì đây, nghĩ vậy Dũng vội hỏi :

— Có phải nộp tiền niên phí thêm chưa?

Không hiểu nó nghĩ gì mà sau câu nói của Dũng nó lại cười một cách ngạo nghễ, thấy vậy Dũng nói :

— Mà mày đừng chọc « què » nghe mày.

Cũng học chung với nhau đã lâu nên hiểu được tính của Dũng nó bèn trấn tĩnh :

— Thì nghe quảng phim « Tazan đại náo hung thần » đấy, vậy mà không hiểu.

Khác hẳn với Dũng, Thanh trước khi đi học đều ghé vào rạp hát xem quảng cáo phim nên phim nào nó cũng biết hay dở hoặc buồn vui cả :

— Thì ra ra có thể mà mày mắng.

— Không tao mắng việc khác cơ.

— Việc gì mà khác nữa ?

— Việc mà...

Nó định nói nhưng sao lại ngừng hẳn.

Dũng hỏi nó :

— Việc gì mày nói đi tao hỏi hộp rồi đây nhé.

Đứng gần lại như sợ ai nghe thấy nó nói :

— Mà mày đừng nói với ai nghe hôn.

— Không bao giờ.

Biết chắc Dũng là người hay giữ lời nên nó yên tâm nói :

— Hồi hôm nghe đọc thông cáo báo nộp tiền học thêm tao mắng ghê, về nhà phỉnh ông già thêm được mấy trăm nữa về tiền giấy tờ đây.

— Tiền giấy tờ gì ?

— Thì tao giàn cảnh mà.

Nghe nó nói Dũng thầm khen là thằng nói dối hay, còn Dũng thì chưa hề nói gạt ai vì mỗi lần mở miệng ra định lừa ai thì như có một cái gì cản lại vậy.

— À, mà mày định lấy tiền làm gì mà giàn cảnh hay vậy.

— Thì tao nói phim hay mà, mày đi xem với tao cho tao vui, tao bao mà.

— Mày không vào học để lát nữa trả luận sao, Dũng hỏi thế :

— Thì bảo chúng nó kêu giùm cũng được mà.

— Tao sợ thầy giám thị biết được thì nguy lắm.

— Khỏi lo.

— Sao mà khỏi lo ?

— Thì mình đi coi ciné rồi mai mình bảo kẹt xe nên trễ học, thấy cửa đóng mình về có gì mà ngại.

Một lần nữa Dũng lại thăm phục Thanh, cái thằng « nhóc con » mà lắm mưu. Thấy cũng đỡ lo nên Dũng đành nhận lời.

Sau đó 2 đứa cùng thẳng tiến đến rạp hát.



— Sao mày không xem, bộ ngủ hả ?

Câu hỏi của Dũng như đánh thức Thanh về thực tại :

— Tao buồn ngủ ghê.

Nghe Thanh nói Dũng hơi nghi nhưng đoạn phim hay đã lôi cuốn Dũng nên Dũng chẳng thêm đề ý nữa...

— Thanh dậy xem mày, đoạn này hay ghê, coi kia Tazan phi thân kia.

Vẫn không thấy Thanh ngàng mặt xem, Dũng quay qua thì... sao rạp hát mát thế này mà mặt nó ướt đầm vậy không lẽ chảy mồ hôi, mà lạ kia sao mồ hôi lại chảy ra 2 mắt, không lý, thằng này « ghìen » ciné lắm mà sao hôm nay phim hay lại chẳng đề ý gì vậy, nhìn kỹ lại

Dũng thấy 2 mắt nó đỏ lên nét mặt
rõng buồn bã, thấy Dũng nhìn,
tự biết được Thanh nói :

— Con gì vào mắt mày ạ.

Câu nói của Thanh làm cho Dũng
nghĩ bơn, ban ngày chứ đâu phải
đêm mà có muỗi hay bọ mắt vào.

— Đưa tao thử cho.

— Hết rồi Dũng à.

Lần này để ý nghe giọng nói mắt
tự nhiên lại nghe tiếng nấc, Dũng
hỏi :

— Sao mày khóc.

Biết không đâu được Dũng, bơn
nữa Dũng là bạn thân của nó thì
có gì mà nó chẳng hay.

— Tao thú thật với mày tao
không phải là con thương gia như
tao khoe với mày đâu, tao là...

— Là gì nói đi nào, Dũng hỏi :

— Là con của thợ nề mẹ tao mất
đi để lại ba tao 3 đứa con thợ, tao
và 2 em tao nữa thế mà mày biết
không, ba tao ở vậy suốt 10 năm
trời để nuôi tao và các em tao ăn
học như mày cũng biết, một người
lao động thì làm gì có đủ tiền cho
3 đứa con ăn học đầy đủ, bởi vậy
ba tao sống rất vất vả ngày làm
thợ đêm về nhận đúc xi măng kiếm
thêm tiền để cho tao tiếp tục học
vậy mà giờ tao không học lại đi
chơi, xem hát, mày nghĩ vậy có
phụ tình ba tôi chưa.

Nghe nói, Dũng biết được sự hối
hận của nó rồi nhưng không hiểu
sao Thanh lại nói lên những lời
thâm thương đó, với tình tởm
Dũng hỏi :

— Ai hỏi mày đâu, mà mày khai
ra vậy.

(xem trang 56)



thơ

Sai về tỉnh ngày xuân (220)

BÉ YÊU

Ơ kìa em bé
Nho nhỏ dễ thương
Đi học buổi chiều
Trên đường nắng vương.
Tay ôm cặp sách
Thơ trẻ hồn nhiên
Gió đùa với tóc
Tóc bay xiên xiên
Học ngoan học giỏi
Nhé em bé yêu !
Ba mẹ thương mến
Anh chị cưng chiều

NGUYỄN NHÂN

BÉ CHĂM HỌC

Tháng này bé xếp thứ ba.
Mẹ khen ba thưởng cả nhà đều
cưng.
Nói sao được nói vui mừng.
Gói bánh gói kẹo chị Hương cho
nhiều.
Với con búp bê mỹ miều.
Em sung em sướng suốt chiều múa
ca.
Tháng sau bé gắng đứng ba
Chứ không để bị lùi xa đến mười.
Anh Lộc nhìn bé rồi cười.
Gắng lên bé nhé đừng lười nghe
cưng (?)

(ÁI DIÊN-THÙY-TRANG)

sưu tầm

Thời tiết nóng, lạnh ở nhiệt độ bình thường, làm chúng ta • hơi • khó chịu. Nhưng nếu bạn gặp các nhiệt độ sau đây, chắc hẳn bạn sẽ xỉu ngay.

— Nhiệt độ trong thái dương hệ đo được 35.000.000 độ bách phân. Áp lực trên mặt trời là 560.000.000 tấn mỗi inch vuông. Trong một giây, mặt trời đốt cháy 4.500.000 tấn Hydro, tạo ra một ánh sáng tương đương với $2,096 \times 10^{27}$ tấn. Trong 100 phần của khối lượng trong thái dương hệ, mặt trời chiếm hết 99 phần.

— Ngày 27-6-1963, Thụy Điển, quốc gia có nhiệt độ lạnh phi thường. Nhiệt độ này xuống đến -225°F .

— Ngày 11-8-1933, Mỹ tây Cơ, quốc gia có nhiệt độ nóng phi thường. Ở một nơi không có ánh nắng, nhiệt độ đo được 136°F (nóng hơn nước sôi)

— Sahara, xứ nắng phi thường, suốt hai năm trường mới có mây và chút mưa.

— Vùng Nil tại Bắc cực, ít nắng nhất trên mặt đất. Suốt mùa đông gồm 126 ngày không có mặt trời.

MINH DU.

Ô CHỮ



- 1— Tác phẩm tiêu biểu cho sự xung đột giữa mới và cũ của Nhất Linh.
- 2— Tác phẩm về giáo dục của Nguyễn Trãi.
- 3— Tác phẩm có nhân vật Tú Uyên, Giông Kiều.
- 4— Tập truyện ngắn của Khái Hưng và Nhất Linh.
- 5— Tác phẩm bằng Hán văn của Đặng Trần Côn.
- 6— Tác phẩm nổi tiếng của Nguyễn đình Chiểu.
- 7— Một tựa khác của Đoàn Trường Tân Thanh.

KIẾN TRÚC





— **LY LY (HN)** : Viết khó và không khó. Khó là phải kiên nhẫn, còn không khó là bởi cách hành văn và kỹ thuật viết có thể đạt được dễ dàng khi ta viết nhiều. Kiên nhẫn, anh chỉ giúp được om hai chữ đó để làm hành trang bước vào con đường sáng tác như ý mong muốn. Nhà anh ở trên Quốc lộ 4, gần Quân Đoàn 3. Tiệm thuốc đề tên thật. Lúc nào rảnh, mời em ghé lại chơi. Mến.

— **NGUYỄN ĐỖ NGUYỄN** : Nếu em nghĩ rằng niềm vui của em chính là « tạo niềm vui cho người khác », thì em học chiều. Bằng trái lại thì cố tranh đấu để học sáng vậy.

— **NGUYỄN THỊ TƯỜNG VI (SG)** : rất mừng được quen với một cô em có tinh thần xã hội. Chắc em thường nghe người ta nói mỉa mai : « ăn cơm nhà, vác ngà voi ». Nhưng chắc em cũng thấy hạnh diện với mấy chữ « vác ngà voi ». Anh vẫn thường gặp những trường hợp tương tự em kể trong thư, nhiều khi còn chua cay hơn nữa kia, nhưng, đường ta ta cứ đi, em nhé ?

— **ÁI DIÊN THUY TRANG (GD)** : cao và cặn thì đúng, còn mập thì sai. Chắc là nhầm anh với một người khác rồi. Mến

— **CÁT NHƯ (SG)** : đang đọc bài. Được tin Chương Đài vui, anh mừng lây. Cảm ơn lời chúc của em.

— **DẠ HOÀI PHƯƠNG TỬ (NT)** : Ban B quả có nhiều tiện lợi vì sau

này lên Đại học, có thể đi bất cứ ngành nào. Tuy nhiên không phải vì thế mà ban A và ban C kém giá trị. Anh hoàn toàn không đồng ý với lý luận cho rằng « học dốt về mọi môn nên mới đi ban C ». Đó là một nhận xét một chiều, thiên cặn và chứng tỏ kẻ nhận xét là một kẻ rất tầm thường. Tương lai và sự thành công ở tinh thần cầu tiến cùng sự làm việc tận lực của mỗi cá nhân. Đừng thêm đề ý đến những lời « tự kiêu » của vị kia nữa, nghe em)



● BÀI NHẬN ĐƯỢC :

Trần Khởi — Sầu Đông — Dạ Hoài
Phượng Tử — Kiên Huyền Di — Minh
Du — Ái Diên Thùy Trang — Diễm
Châu — Phan Hân — Minh Nguyệt —
Nguyễn Thụy Hải — Ly Ly — Lang
Thang — Nguyễn Nhân — Mật Huyền
— Hoài Lam Thụy — Du Văn Hạ —
Vũ Thị Thoại Lan — Thanh Tâm.

● **Nhắn Tin Mỹ Tho** : Sau lá thư thứ hai, có gởi thư đến Củ Nghé đề bàn về bệnh của anh và tỏ mò về lịch sử cái tên Củ Nghé. Nhưng từ đó đến nay không nhận được thư trả lời của anh. Hay là ông Bưu Điện cho lá thư phiếu lưu mất rồi ? Hiện tôi đã ra đơn vị. Bệnh viện Tiểu Khu Long Khánh. Làm việc chắc không cực lắm và sẵn sàng thư từ với anh. Xin cho một lá thư về Tòa Soạn. Hứa sẽ gởi đến anh một đồ nghị ngộ nghinh cho việc liên lạc. Chút nữa quên. Còn công chuyện của anh, xin cho biết tin mới nhất. Thân. (Nguyễn Thái Hải).

HỎI HẠN

(tiếp trang 53)

Nghe Dũng nói, mắt nó long lanh lệ:

— Hồi nãy chiếu phim phụ có đoạn: Công tác xây cất tại tỉnh nhà chắc mấy thấy... nói đến đây Thanh nức lên khóc.

— Thôi nói đi mà, khóc làm gì?

— ... Thấy ba tao đang công tác tao thương quá, bây giờ tao mới hiểu được sự vất vả và nhìn tận mắt sự khổ nhọc của ba tao, với số tuổi hơn 60 chắc những người khác đều an dưỡng cả, riêng ba tao, sao lại khổ thế, mấy biết không lắm lúc ba tao khuyên: « con nên học, lấy sự học là biết thương ba » nhưng tao đâu thêm đề ý đến lời nói đó, bây giờ tao mới hiểu được bốn phần làm con thảo và ý thức được những lời vàng ngọc của ba tao thì... đã muộn.

— Thôi đừng khóc nữa Thanh, giờ cố học là vừa, thôi nín đi mấy.

Vẫn hát chúng tôi chia tay ra về.

Không biết Thanh nó có nghĩ gì

hơn về buổi xem hát này không, riêng Dũng trên đường về Dũng không sao quên được những lời nói chân thật, ân cần của Thanh, Dũng coi Thanh như là một người bạn cố tri vậy,

HÀ THỊ LÝ LỆ UẾU
(Đức an — Pleiku)

GÓP Ý (tiếp trang 50)

Đàn em cùng tỉnh, tham dự các lớp hè miễn phí khác do một đoàn thể tổ chức, dự các cuộc cứu trợ dài hạn, sinh hoạt chung với vài hội đoàn địa phương hoặc toàn quốc. Anh thấy rằng những gì mình làm rất nhỏ nhoi, nhưng anh hài lòng vì sức mình chỉ có thế.

5/. Chót hết, anh xin gởi đến em lời khuyên: hãy tự lượng sức, nếu thấy có thể làm được gì thì cứ mạnh dạn mà làm. Không oán trách người lớn. Những việc mình làm nếu quả là việc tốt tất người lớn sẽ hiểu và sẽ giúp đỡ.

Anh Ng Thái Hải.

TUỔI HOA TRẦN TRỌNG GIỚI THIỆU:

VƯỜN TRÉ • MẪU GIÁO VIỆT — PHÁP

ANH - VŨ

159 Thiệu-Trị (Phủ-Nhuận) Gia-Định — ĐT: 42.152

DO MỘT NHÓM NHÀ VĂN NHÀ GIÁO
THUỘC TUẦN BÁO THIẾU NHI THÀNH LẬP

Dưới sự bảo trợ tinh thần của:

Linh Mục CAO-VĂN-LUẬN

Viện Trưởng Sáng Lập Viện Đại Học Huế

Khai giảng niên khóa 1974-1975: 5-8-74

Ghi tên nhập học và hỏi thẻ lệ tại văn phòng từ 1-5-1974



bạn đọc và tuổi hoa

ANH ĐỒ QUANG KHANH. Trường TSH. Thành thực cảm ơn mỹ ý của anh. Mong nhiều lắm, như lời trong thư. Bài vừa rồi có hơi « cao » một chút. Sáng CN nào rảnh mời anh ghé TS nói chuyện nhiều hơn. Chúc anh vui, khỏe, và luôn hàng hái.

NHÔM CHỦ TRƯỞNG NS. HỌC SINH. Sài Gòn. TH có nhận được 4 số báo. Xin Đa tạ.

THANH HẢI, KBC. 4027. Rất mừng được « ngõ » cổ tri. Hôm nào về cậu ghé TS sáng CN nói chuyện cũ. Người cậu hỏi vẫn còn đây. Thân.

CÔ T., Sài Gòn. Chắc cô đồng ý với chúng tôi là mục đó khó viết, « nói năng » phải cẩn trọng, dù với lớp nào. Vì vậy chúng tôi tạm trở lại hình thức như hiện nay. Vấn đề trình bày trang thơ xin cô thông cảm: giấy hiếm và thơ thi ứ đọng rất nhiều. Thành thực cảm ơn cô.

LÊ TRIẾT, Hội An. Đa tạ thịnh tình của bạn với TH. Độc giả ở Trung từ thời nào tới giờ vẫn trội hơn cả. Sẽ xin lưu ý mấy nhận xét của bạn, rất « đáng tiền ». Các bài sưu tầm? mong lắm chứ.

TRẦN VĂN TÙNG (CĐ). Ngô Ngọc A, (Gò Công) **HAO** (Thủ Đức) các số

đó còn. Giá mỗi số 80đ các em có thể trả bằng tem. Nhớ gửi bảo đảm, đề tên Quán Lý.

MINH TRẦN (Đà Lạt). Vì lẽ riêng, mãi cuối tháng 5 mới được thư và gói quà của em. Cảm ơn em nhiều lắm. Nhưng này, chữ T đứng một mình thì không ổn rồi. Biết tại sao không? Cho anh gửi lời cảm ơn người mang quà tới với nhé. Phần thường năm nay mình như « kiểm ước » hơn năm ngoái phải không?

TƯ LY, Tây Ninh. Đã nhận được tập bảo đảm. NXB sẽ có tin sau, hoặc em đón xem trên mục này. Anh cũng mới nhận thư. Không có bài thêm cho TH sao?

LÊ THÀNH BẦY, Đà Lạt. Nhận xét của em đúng quá. TS biết hết, biết hết... nhưng cái khó bó cái khôn. Vụ sau em hỏi thẳng báo TN. Cái đó thì TH... không biết được thật!

Ô. TRỊNH BẢNG GIANG, Sài Gòn. Vấn đề ông nói, xin mời ông liên lạc với ông Trường Sơn tại Tòa Soạn. Mong ông.

MAI THỊ BÍCH VÂN, Đà Nẵng. Từ lần sau cháu cứ gửi thẳng cho ông chủ Vườn, nhé. Dễ dàng, có gì đâu mà phải « mạo hiem » NTH là tên thật của ông chủ Vườn.

TRẦN HỒ HẢI, Long An. Bài của bạn không thất lạc, nhưng vì nhiều quá chúng tôi chưa kịp tin đó thôi. Bài nhận được nhiều khi phải gác vì thiếu chỗ. Mong bạn thông cảm.

LOAN ANH, Sài Gòn. Rất tiếc bận quá nên không thể chiều ý em. Rảnh, sáng CN tới anh sẵn sàng giải đáp hết những thắc mắc đó. Chộn không?

SƠN QUÂN, Vũng Tàu. Là « Vua núi » đây ư? Đa tạ những nhận xét bổ ích của ông bạn. Cảm ơn đã hiểu rõ TH. Bạn tếu quá. Mong được đọc thư luôn.

TRẦN VĂN LÊ, Bình Dương. Câu 1: không tiện trả lời trên báo. Em hỏi thầy Việt văn, thầy sẽ cắt nghĩa em rõ. Câu 2: Ăn cháo đá bát, nghĩa là ăn cháo xong đá ngay vào bát đựng cháo vừa rồi. Thường dùng để ví những kẻ chịu ơn mà vô ơn người tức phờng bạc bẽo. Cũng có sách ghi ăn cháo đá bát.

VĂN TRUNG, Đà Lạt. Cảm ơn và hoan nghênh những câu Danh Ngôn em góp nhặt gửi về. Nếu lựa chọn theo đề tài càng hay. Cho anh thăm H.T. và chúc may mắn kỳ thi này nhé.

LÔNG GIA THUY, Thủ Đức. Người bạn hỏi không phải là tôi. May quá?

TRANG THỂ, Tây Ninh. Đã chuyển thư cho người phụ trách. Xin cứ tiếp tục. Rất tiếc không thể đình đoạt « số phận » ngay được, bạn hiểu cho.

EM HÀ CẦN GIUỘC. Hiểu như thế được rồi em. Bất trả lời « huych toet » ra thì khó coi lắm. Chúc em vui luôn.

TRẦN BÌNH THÔNG, Mỹ Tho. Được hai chữ như ý, còn mong gì hơn? Chúc vui.

THÁI, Banmethuot. Xin em đón xem số sau trên mục này. Anh đang hỗ trợ giúp em.

THU HẰNG, Lam Sơn. Rất tiếc anh không đủ khả năng và thời quyền để mạch thuốc. Nếu có thể, em nên tìm đọc cuốn sách rất bổ ích và dễ đọc: Những tật bệnh thông thường... TH có giới thiệu ở trước, của BS Đỗ Hồng Ngọc.

H. DƯƠNG, Gò Công. Ngày 15. Tân Mùi là ngày thứ Bảy 26-9-1934. Không có gì phiền. Nhưng tên em trùng với một cây bút rất quen của TH đó.

● BÀI NHẬN ĐƯỢC:

Vân Bá, Tuyết Oanh, Hoài N., Trương Hải, Huy Khanh, Mộng Uyên, Long, Nguyễn Nhân, Vũ Nguyễn Tri, Tiên, Nguyễn Quang Đức, Nguyễn Vui, Thu Hà, Hạnh Trân, Vũ Tươi, Nguyễn Đồng, Trà Giang, Nguyễn Đình Thanh Thủy, Phan Thuỳ Trục, Dương Minh Trang, Hoài Linh, Nguyễn Thị Hạnh, Hoài Linh Vũ, L.V. Nghĩa, Trần Ngọc Minh Du, Vũ Thị Thoại Lan, Minh Châu PVH, Bôn Lãng, Hoài Miên Trang, Phạm Hoàn Long, Tam Anh, Diệu Ánh, Phạm Thị Lan Phương, Thanh Huyền, Lê Thần Thọ, Vi Lam, Bùi Trần Nguyệt Lãng, Mây Tím, Thông Xanh, Nhật Tảo, Vương Nguyễn, Nguyễn Thị Minh Huyền, KHTN, Huyền Tôn Nữ Đoan Trang, Ướt Mì, Bùi Văn Minh, Thạc Thảo, Hồng Nguyễn, Trà Hương, Tím, Mất Mì, Mimosa PT, Hồng Thảo, Vũ Hoài Minh, H. Liên (ĐLát), Đoan Hạnh, Phúc Linh, Tổ Hoàng, Ái Cơ, Hồng Phương Đông, Đa Thảo, Bôn Quỳnh Trâm Tuyết Hằng, Đoan ni, Trần Ngọc Trai.

H.T.

tin-tức tuổi hoa

SÁCH BÁO MỚI

● CUỘC PHIÊU LƯU LẠ LÙNG CỦA KỶ MẠNG.

Truyện của THIÊN HƯƠNG, Tranh HƯƠNG DƯƠNG Cơ Sở Xuất Bản Trương-Vĩnh-Kỳ ấn hành, tác giả gửi tặng.

Loại sách truyện dành cho các học sinh. In offset nhiều màu trên giấy tốt 32 trang khổ 18 x 24 — giá 300đ.

● TIN YÊU, Giai Phẩm Hè 71 Trường Trung Học Phú Cát (Bình Định). Giáo Sư Nguyễn Ngọc Minh gửi tặng.

Một trong những giai phẩm thực hiện công phu, ấn loát mỹ thuật nhất mùa hè 74.

● NHỮNG VÙNG TRỜI CÓ THỰC.

Ấn phẩm thứ 20 của nhà Xuất Bản Nhập Cuộc Huế — Anh Trần-Hữu-Nghiêm gửi tặng.

Tập thơ của 12 tác giả.

Tuổi Hoa chân thành cảm ơn người tặng và trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

● « Tuổi Hoa » Hân hạnh giới thiệu cuốn **BẢNG NHẠC TUYỂN VÀO ĐỜI** do Ca Đoàn Đ.M.H.C.G. trình bày.

— Rất thích hợp cho những cuộc sinh hoạt đoàn thể, nhất là giới trẻ với những điệu nhạc vui tươi lời ca mộc nguồn từ T.V.

DZÍC DZÁC (tiếp trang 46)

CÁC BẠN ĐÁP ĐÚNG:

Trần Đức Lộc (Qui Nhơn), Trần thị Lan Phương (Sài Gòn), Võ Văn Thành Đạo (Đà Nẵng), Lê thị Luân (Gia Định), Nguyễn thị Bích Nga (Sài Gòn), Trần văn Thành (Sài Gòn), Ái Liên (Sài Gòn 10), Lai văn Kỳ (Sài Gòn 4), Trần Bá Liên (Mỹ Tho), Lê Ngọc Sơn (Đà Nẵng), Trần văn Tôt (Qui Nhơn).

Các bạn trên sẽ được tặng một số TH, số 224 gửi đến tận nhà.

● CÁO LỖI.

Vì lý do ngoài ý muốn, Trang Tóc dài không có mặt kỳ này. Xin cáo lỗi cùng bạn đọc.

TUỔI HOA

Phát Hành Ngày 01 mỗi tháng

GIA BẢO 1 NĂM 12 SỐ ; { Giá thường: 1.000đ.
Miền Trung: 1.100đ.
Giá ủng hộ: 1.300đ. trở lên

Bưu phiếu, Chi phiếu xin đề tên Quản Lý: **VÕ-VĂN-HỮU**

Tòa Soạn Tuổi Hoa, 38, Kỳ-Đông Sài Gòn — 3

Giấy phép số 5867/CDV/TT/BC1 ngày 9-1-62
in tại nhà in riêng của Tuổi Hoa

Giá: 80đ.



ARGYRONETA AQUATICA

Một loài nhện sống dưới mặt nước.

(Xem bài trong số này.)